

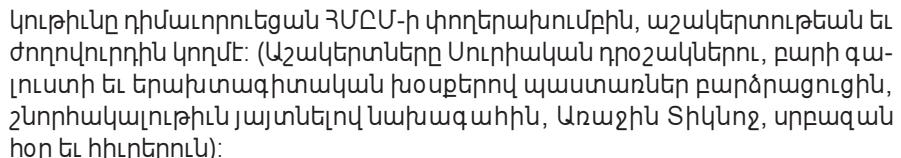
ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԱՇԳ. ՄԻԱՅԵԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒԱԾ ԿԱՌՈՅՅԵՐ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԲԱՑՈՒՄ

Կերպութեամբ Ազգ. Միացեալ Վարժարանի Հոգաբարձութեան, Ուրբաթ, 22 Նոյեմբեր 2019-ին կատարուեցաւ Վարժարանի վերանորոգուած կառույցին պաշտօնական բացման հասնիսութիւնը:

Հանդիսութեան Ներկայ էին Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տեր Մասիս Սոբ. Եպս. Զօպուտեան, ՀՅԴ Բիլորոյի անդամ ԲԵՆԻԱՄԻՆ Պէտքան, Սուլիոյ խորհրդարանի անդամներ՝ դրկտ. Նորա Վրիսեան եւ տիկար Խալիլ Թոհմէ, Նախագահական պայլատի Ներկայացուցիչներ, ՀՀ Սուլիոյ Դեսպան Տիգրան Սարգսեան, ՄԵԾԻ Տանն Կիլիկիյի Կաթողիկոսութեան Կեդր. Վարչութեան անդամ Յրազ Յակոբեան, Բերիոյ Հայոց Թեմի Ազգային Վարչութեան, ազգային մարմիններու եւ միութիւններու Ներկայացուցիչներ, հրաւիրեալներ, աշակերտութեան ծնողներ եւ դամասկահայ ազգայիններու հոժ բազմութիւն մը:

Դպրոցի մուտքին, սրբազն հայրը եւ իրեն ընսերակցող պատուիրա-

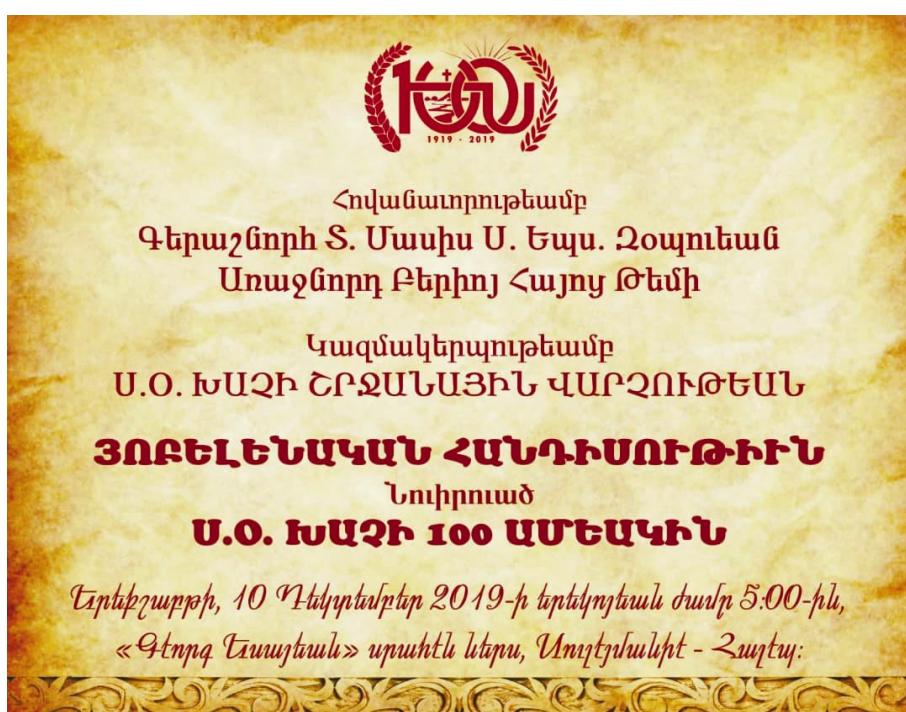
Սրբազն հայրը դպրոցի մուտքին օրինեց Ներկաները, ապա աղօթքով հատեց բացման ժապաւենը, որմէ Եսք սրբազն հայրը, իրեն ընկերակցող պատուիրակութիւնը եւ ՀՅ Սուրբոյ դեսպանը շրջեցան դասարան-ներո եւ ծակօթազան Վարժառակի որոն ըստիկեռուկ:

Այսուհետեւ հիւրերը ուղղուեցան դպրոցի շրջափակ, ուր համախըլմբուած էր ժողովուրոք:

Նախքան հանդիսութիւնը, Ներկաները մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութեամբ յարգեցին Սուրենի նահատակներուն իշատակո, ապա աշակերտ-

Gwyn `t8 16

ՀԱՅՊԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐՁՆԵՆ ԼԵՇԱՆԱՑ ԼԵԶՈՒ ՕԵԽՈԵՑՈՒՅՈՒՆ

Հայլեայի Պետական Համալսարանի լեզուներու բարձրագոյն ուսումնարանին կազմակերպութեամբ, համալսարանն ներս ընթացք պիտի առնել սկսնակներու հայ լեզուի ուսուցման ծրագիր, որուն աւարտին մասնակցողը համապատասխան ընսութիւն յանձնելէ Եւ յաջողելէ Ետք՝ պետական համալսարանին կողմէ պիտի ստանայ համապատասխան վկայագիր, պայմանաւոր դասերու Ներկայութեան տուրու 75%-ի լուսաւորակ:

କ୍ରମିତ ୭୩%-ରୁ ଅନେକାଙ୍କ ପରିମାଣରେ ଉପରେ ଥିଲା ।

Մասնակիլ փափաքողները կը նաև իրենց անունները արձանագրել ԱՐԺ Տուն այցելելով, կամ հեռախայ-նելով հերթեալ բայցական թիվի՝ 0955-606099:

ԴԱԻԻՎԱՐՈՎԱՇ ԹՈՒԹԵՐ

• မြန်မာစွဲလား ရတန္ထုပ္ပ

Questa è la mia opinione.

ԵՐԵՎԱՆԻ ԹԱՅՄԱՐԴ

Խմբագրական

Տատեսական Տզգակող Դիմումագրավութեան Քայլեր

Սուրիական պատերազմն ու Երկրի տնտեսական շրջափակումը իրենց բացասական անդրադարձը ունեցան յատկապես ժողովուրդին վրայ: Փաստորեն ժողովուրդն էր զոհը տարածաշրջանին մեջ գերպետութիւններու շահերու բախումին, զինուորական ներխուժումներուն եւ յատկապես Սուրիայու տնտեսական շրջափակումին:

Պատերազմի ընթացքին, մարդկային կորուստներուն կողքին, ապահովական վատ վիճակը առաջին ազդուողը եղաւ Երկրին տնտեսութիւնը:

Սուրիական լիրայի արժեքին անկումը, Երկրու ներս տիրող սղամն ու անգործութիւնը անել կացութեան մատնեցին քաղաքացին, հակառակ անոր որ Սուրիայու տնտեսութիւնը պատերազմի ողջ տարիներուն գնահատելի դիմադրութիւն ցոյց տուաւ, բաղդատած տարածաշրջանի այլ Երկրներու, սուրիական դրամատուները երբեք չփակեցին իրենց դռները: Աւելին՝ Սուրիան, օլլալով տնտեսապես ինքնաբաւ Երկրի, կրցաւ ոսդի մնալ ու թաւալգլոր անկումն փրկել Երկրին տնտեսութեան անհիւրը:

Հակառակ այս բոլորին, տնտեսական տագնապը նուագեցուց Սուրիայու քաղաքացին դիմադրողականութիւնը: Այս կացութիւնը որոշ համեմատութեամբ բարելաւելու եկաւ Սուրիայու նախագահին աշխատավարձերու յաւելման վերջին հրամանագիրը, որ գործադրութեան պիտի դրուի 1 Դեկտեմբերին սկսեալ:

Այդուհանդեռա անհրաժեշտ է որ այս յաւելումը ընդգրկէ նաեւ մասնաւոր հատուածի աշխատողները, որպեսզի անոնք կախեալ չմնան գործատերերու քմահաճոյքին եւ արդարուն օգտուին յաւելումի այս օրենքին:

Միւս կողմէ, անհրաժեշտ է որ պետական մարմիններ վերահսկողութիւն բանեցնեն կենսական ապահովներու համար ճշդուած գիներուն վրայ, որովհետեւ եթէ արեւտրականներու քմահաճոյքին թուղուն զանոնք, յաւելումին պիտի յաջորդէ համապատասխան սղաճը, ինչ որ պիտի իմաստագրկէ աշխատավարձերուն յաւելումը:

Սուրիայու խորհրդարակին մեջ քննարկման կիւթ դարձած մաքսատան պաշտոնեութեան գործունեութեան վերահսկողութիւնը եւ այդ ոլորտին մեջ փուածութեան վերացումը եւս եական նշանակութիւն պիտի ունենան մասնաւոր հատուածի տընտեսական ծրագիրներու արդիւնաւորման վրայ:

Եթէ այս Երկու հարցերը լրջորեն չիետապնդուին պետական վերահսկող ատեաններու կողմէ, Երկրի տնտեսական ճզգնաժամն ուրուս գալու քայլերը իմաստագործկ պիտի դառնան:

Կառավարութիւնը իր կարելին ի գործ կը դնէ արդիւնաբերութեան ոլորտը բանեցնելու համար: Այս իմաստով, Սուրիայու տնտեսութեան եւ արտաքին առեւտուրի նախարարին համաճայն, կառավարութիւնը, զօրոինսկ, այս տարիուան պետական պիտումին մեջ 20 միլիար սուրիական ոսկի յատկացուցած է արդիւնաբերական, գիւղատնտեսական եւ նման ոլորտներու ընկերութիւններուն ցած տոկոսներով վարկեր տրամադրելու համար:

Քաղաքացին արժանապատի կեանք ապահովելու եւ անոր գնողական ուժը ի սպառ չվատնելու համար անհրաժեշտ է աշխատավարձերու յաւելումին յաջորդող տնտեսական ներքին ամրոշական քաղաքականութեան մը որոեգրումը:

Այս բոլորին լոյսին տակ, ակնկալելի է, որ ազգային ու միութենական մարմինները եւս աշխատավարձերու համապատասխան յաւելում կատարեն, որովհետեւ տնտեսական տագնապը իր ճիրաններուն մեջ առած է Սուրիայու ողջ ժողովուրդը: Յաւելումին կողքին, անհրաժեշտ է որ անոնք եւս ունենան տընտեսական հեռանկարային քաղաքականութիւն, որպեսզի իրենց կարելիութիւններու առաւելագոյն օգտագործումով հաւասարակշռուած պահեն համայնքի տնտեսական կարողականութիւնը:

«4.»

Տեղական Լրաբաղ

-Երկուշաբթի, 25 Նոյեմբեր 2019-ին, սուրիական բանակը բուռն մարտեր մղեց Իտլիայի հարաւ-արեւելեան արուարածանին մեջ կայք հաստատած զինեալ ահարեկչական խմբաւորումներուն դէմ, եւ իր վերահսկողութեան տակ առաւ Իտլիայի հարաւ-արեւելեան Տահրէթ ալ Չարգուր, Սէր եւ Մազարի ալ Մշերֆէ գիւղեր, ահարեկիչներուն թաքսոնցները ոչնչացնելէ ետք:

Արշիվ

Նախօրօք, սուրիական բանակը իր վերահսկողութեան տակ առած եր արեւմտեան Լուեպտէ եւ Թալ Խազնէ գիւղերը:

-Չորեքշաբթի, 27 Նոյեմբեր 2019-ին, ՍԱՆԱ հաղորդեց, որ Սուրիայու սահմանադրութիւնը քննարկող յանձնախումբը երեք օր մերժած էր մասնակցիլ սահմանադրութեան քննարկման կիստերուն, որովհետեւ թքական պատուիրակութիւնը ամեն շանք թափած է բացառելու սուրիական կողմին առաջարկած ազգային սկզբունքները, ինչպէս թքական եւ ամերիկեան ներխուժման դատապարտումը եւ զինեալ ահարեկչական կազմակերպութիւններուն դէմ պայքարը:

Յանձնախումբը Չորեքշաբթի օր պատրաստակամութիւն յայտնած է կրկին մասնակցելու կիստերուն, եթէ անոնք ընթանան սուրիական կողմին ազգային սկզբունքներուն յարիր տրամաբանութեամբ:

-Սուրիական դրամատունեն աղբիր մը յայտնեց, որ 50 եւ 100 թղթակիններուն հարցը նախքան 2020-ը պիտի լուծուի:

«Թշրին» հաղորդեց, որ 2020-էն սկզբեալ, նման արժեքով մետաղեայ դրամներ շոշանառութեան պիտի դրուին:

-25 Նոյեմբերին «Մայատին» արբանեակային պատկերասիիւի կայանը հաղորդեց, որ Յալեափի գիւղական շրջանին մեջ Թուրքիոյ աշակցութիւնը վայելող իշմբաւուրումներուն կիստերուն վերահսկողութեան տակ գտնուող շըրշաններուն դէմ անծանօթ ռմբածիգներու կողմէ յարձակումներուն թիւը բարձրացած է 9-ի:

Լրատուամիջոցներ հաղորդեցին, որ յարձակումներուն պատճառով արձանագրուած են զոհեր եւ վիրաւորներ:

Ըստ «Սփութնիք»ի, հիւսիսային Սուրիայու մեջ Թուրքիոյ աշակցութիւնը վայելող զինեալ խմբաւորումներուն դէմ յարձակումներու ոմբածիգները ամերիկեան են:

Լուրեր Հայաշխարհին

ՀՅԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՎԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՈՐԾԻ ՊԱՀԱԳԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Երեքշաբթի, 26Նոյեմբեր 2019-ին,
ՀՅԴ Հայաստանի Երիտասարդական
Հանրապետության կողմէն համակարգին զարգացման
առնչութող միութեան պահանջներուն եւ տեսլականներուն մասին հետեւեալ յայտարարութիւնը հրապարակեց.

«Վերահաստատելով յառաջա-
դեմ եւ ազգային արժեհամակարգի
վրայ հիմնուած հասարակութիւն
ունենալու պայքարում մեր վճռակա-
նութիւնը՝ ստորեւ ներկայացնում
ենք մեր պահանջները».

1- Կիթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմամարզի ղլորտներում արդիական պահանջներից եւ ազգային պետութիւն ունենալու հրամայականից քիող համապատասխան ռազմավարութիւնների մշակում եւ հրապարակում:

2- Կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմարզի ոլորտների պետական ֆինանսաւորման եւսան աւելացով:

Յառաջիկայ տարիների համար անհրաժեշտ է ռազմավարական նպատակ ունենալ կրթութեան յատկացուղ միջոցների ծավալը մեծացնելու այնպէս, որ այդ միջոցները կազմեն ՀՆԱ 3-4 տոկոսը, իսկ գիտութեան պարագայում՝ այդ թիվը պետք է գերազանցի ՀՆԱ 1 տոկոսը:

3- Ապահովելով «Հայոց լեզու» Եւ «Հայոց Պատմութիւն» առարկա-ների՝ բուհերում դասաւանդման պարտադիր սկզբունքը՝ ձեռևսամուխ լինել համապատասխան հայեցա-կարգերի ու մասնագիտական

ծրագրերի մշակմանը:
«Հայոց Լեզու» առարկայի դասաւանդման շրջանավերում պետք է ձեռք բերուելն հիմնաւոր գիտելիքներ, որոնք թոյլ կը տան բուհի շրջանաւարտներին տիրապետել մասնագիտական տերմինարանութեանը: «Հայոց Պատմութիւն» առարկայի պարագայում ուսանողների շրջանում պետք է ձեւաւորել ընկալան մտածողութիւնն եւ սեփական հայրենիքի առջեւ ծառացած մարտահրաւելունից հոգորաւին ուսուարում:

4- Ապահովելով «Հայոց Եկեղեցին՝ Պատմութիւն» առարկայի պարտադիր դասաւանդումը դպրոցներում ուշադրութիւն դարձնել առարկայի շրջանակներում ազգային հերթականություն ունենալու համար:

Նութեան անքակտելի մասը կազմոյ Հայ Առաքելական Եկեղեցու Եղվաշեան Ներկայացմանը, աշակերտների շրջանում պետականամետ Եւ հայաստանակեդրոն Մտածելակերպի ամրապնդմանը:

5- Ծրջանառութիւնից հասել
կամ արմատապես վերանայել
Բարձրագոյն կրթութեան եւ գիտութ-
եան մասին օրենքի նախագիծը:

Զերևամուխ լինել բուհերի իրական ակադեմական ազատութեան եւ կառավարման ինքնավարութեանը և սպաստող նախագծի Ներկայացմանը, որը նպատակ պէտք է ունենայ ապահովելու բուհ-գիտութիւն-աշխատաշուկայ կապ:

Նախագծում պետք է որոշակի լինի նաև գիտութեան զարգացման գործում Գիտութիւնների Ազգային Ակադեմիայի հերթ:

6. Այս փոփոխութիւնների կարեւորութիւնը անտեսող կամ ազգային օրակարգը հեգնող ցանկացած պաշտօնեայ պետք է օր առաջ առարող գրադարան պաշտօնի:

Մեր գործողութիւնները շարունակելու են բխել վերը Նշուած պահանջների կեանքի կոչման հրամականինից»:

ԱՐԵԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԴՐԱԿԱՐՁԱԾ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ, ԱՐԵԱՆԻ ԵՒ ԱՏՐՊԵՅԱՆԵՐՆ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՊԱՐՃ ԱՅԺԵՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Արցախի Հանրապետութեան Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը տեղկատութիւն Ներկայացուցած է Արցախի Հանրապետութեանը, Հայաստանը և Աստրաբեճանը լրագրողներու փոխադարձ այցելութիւններու մասին։ Ստորև՝ Արցախի Հանրապետութեան Արտաքին Գործոց Նախարարութեան տարածած հաղորդագրութիւնը.

«17-Եւ 21 Նոյեմբերին ԵԱՀԿ-ի գործող Նախագահի անձնական ներկայացուցիչի գրաստնեակին միջնորդութեամբ տեղի ունեցած Եւ Արցախի Հանրապետութեան, Հայաստանի Հանրապետութեան Եւ Ատրպեյճան Եւ լրագրողներով փոխադարձ այցելութիւններ:

20-Են 21 Նոյեմբերին Աղօախ տեղի ունեցած այցելութեան ծիրին մէջ ատրպէճանցի լրագրողները եղած են Գանձասարի վաևական համալիրին մէջ, շրջապոյտ կատարած Շուշիի մէջ, այցելած Եզնիկ Մողեան Արհետագործական ուսումնարան, Երևանանութեան եւ Կերպարուեստի պետական թանգարաններ, ծանօթացած քաղաքի տեսարժան վայրերուն: Մայ-

Cap. tø 14 ►

ՀԱՅՐԵՆԻԱՐՁՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՏԵՏԱԿԻՆ ԿՈՉԸ՝ ՄԻԶԻՆ ԱՐԵՒԵԼԻ ՉԱՐԳԱՅՈՒՄՆԵՐՈՒ ԼՈՅՄԻՆ ՏԱԿ

19 Նոյեմբերի նիստին ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի Հայրենական ներուժութեան գրասենեակը անդադարձ կատարեց Միջին Արեւելքի Եւ յատկապես Լիբանանի մէջ տեղի ունեցած քաղաքական զարգացումներուն ու անոնց հետեւանքներուն՝ տեղոյն հայ համայնքին Վրայ՝ Ընդգծելով համզումը, որ տեղական մեր համայնքները հաւատարիմ են իրենց երկրորդ հայրենիքը նկատող երկիրներուն՝ գրասենեակը արձանագրեց, որ կարեի չ նաեւ

անտեսել հաւանականութիւնը,
որ որոշ թիւնվ հայրենակիցներ փա-
փաք յայտնեն տեղափոխուելու Հա-
յաստան։

Նշուած է, որ գրասենեակը բա-
ւական մեծ թիւնվ հեռածայններ
կը ստանայ Միջնի Արևելքի հայկա-
կան համայնքներուն մէջ ապրող
հայրենակիցներէն, որոնց Հայաս-
տան տեղափոխուելու առևուած
հիմնական մտահոգութիւնները հե-
րեւական են։

Ա. Երեխաներու կրթութեան հարց. - Ինչպէս իրենց երեխաները դպրոց պիտի յաճախեն, եռք դպրոցական տարեշշանը արդէն ընթացքի մէջ է, ի՞նչ կարելի իրավիւններ կան ֆրանսերէն կամ անգլերէն թեթումնվ դպրոցներու մէջ տեղաւորելու իրենց երեխաները՝ նկատի ունենալով, որ տուեալ պետութեան դրադոցներուն մէջ կրթութեան հիմնաւուան նիւթերու կը ուսաւալանորուին:

Ֆրանսերէնով կամ
անգլերէնով: Բնակա-
նաբար, հոս կը ծագի ոչ-
պետական դպրոցներու
վճարումներու հարցը՝
Նկատի ունենալով, որ
անոնք չափազանց
բարձր են:

Բ. Բնակութեան
հարց.- Ըստանիքներուն համար մատչելի վարձքով եւ ընդունելի պայմաններով թնակարան ապահովելու հարցը այնպիսի տարածքներուն մէջ, որ երեխաներուն դժվարացնելու համար առօրեա կենցաղային հարցերուն լուծույն՝ հասանեի:

Գ. Աշխատանքի հաղութեան մասին

Ա. Աշխատավորությունը՝ համապատասխան կազմակերպությունը, որ հայաստանի մեջ աշխատատեղերու խնդիրը լուրջ է, սակայն, յատկապես ներկայ պայմաններուն մեջ, մեր հայրենակիցները հրեաց առօրեան հոգալու խնդիր պիտի ունենան: Աշխատավոր

Capr. tø 14 ➤

ԿՐԹՈՒԹԻՒԾ ՊԵՏԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՔՆ Է

ԼԵԽՆ ՄԿՐՏՉԵԱՆ

Վերջին շրջանում անհիմ, շատ աժային (սպառնական «Գ.») որակումների «չերմ» մթնոլորտում երեխն առկայօնում են կրթութեան հիմնահարցերին վերաբերող որոշ գնահատումներ, եւ անընդհատ փորձ է կատարում կրթութեան եւ գիտութեան նախարարի պաշտօնավարման իմ տարիների վերաբերեալ վարկարելից, պիտակաւորող «արժեւորումների» գործելառն կիրառել: Ըստ այդմ՝ հարկ եմ համարում ներկայացնել իմ պաշտօնավարման տառիների ընթացքում արձանագրուած արդիւնքների մի մասը:

Պաշտօնավարման տարիներ՝ Ապրիլ 1998թ.- Յունիս 1999թ.

Պաշտօնը ստանձնել եմ խիստ բարդ իրավիճակում: Խորհրդային կրթական համակարգի փլուզումից յետոյ թերֆինանսաւորման, արժեհամակարգերի փոփոխութեան պայմաններում իմ նախորդներին թեւ յաջողուել եր փրկել կրթական ինստիտուցիոնալ (հիմնարկային «Գ.») կառոյցները կազմաքանումից, բայց կուտակուած էին մուում հսկայական հիմնախնդիրներ: Մասնաւորապես՝

-կրթութեան ոլորտը չուներ կարգաւորող օրենսդրութիւն, բացակայում եր կրթութեան մասին մայր օրենքը.

-չեր ձեւաւորուել անկախ պետականութեանը յարիր հանրակրթական համակարգը: Դպրոցներում չկային դասագրերը (իրաքանչիւր դասարանում յաճախ կարելի եր գտնել տուեալ առարկայից երկու-երեք հնամաշ դասագիրը): Ուսուցիչները ստանում էին աներեւակայելի ցածր աշխատավարձ: Դպրոցներից հեռացել եր տղամարդ ուսուցիչների մի ստուար զանգուած:

-բուհական եւ գիտութեան համակարգերը գտնուում էին խիստ ծանր նիւթաթեքնիկական վիճակում:

Իրավիճակը հաշուի առնելով՝ նախորդ նախարարի ժամանակ բանակցութիւններ էին սկսուել Համաշխարհային դրամատան հետ՝ կրթական քարենութիւններին ուղղուած վարկային ծրագիր ձեւաւորելու համար:

Մեկ տարի երկու ամիս լարուած աշխատանքի շնորհիր կարողացանք՝

-համատեղ կրնանսուսային (համախոհական-«Գ.») աշխատանքով ընդունել ՀՀ կրթութեան օրենքը, որը գործում է առ այսօր:

-համարեղ կրնանսուսային դրամա-

տան հետ ստորագրուած վարկային արտօնեալ համաձայնագրով սկսուեց ազգային կրթահամակարգի ձեւաւորումը:

Փոխուեց դպրոցների կառավարման համակարգը, դրանք դարձան ինքնուրոյն իրաւաբանական անձ, մշակուեց դպրոցների՝ խորհուրդներով կառավարման մոտելը, սկսուեց ըստ աշակերտի ֆինանսաւորումը (տևեսաւորում-«Գ.») եւ դպրոցների ինքնավարութեան ֆինանսական բաղադրիչը որակի բարձրացմանը եւ հաւա-

թում եւ արձանագրեց լուրջ արդիւնքներ:

-բարձրագոյն կրթութեան մեջ սկսուեցին հիմնախնդիրների գոյքարման եւ եւրոպական մասնագիտական կրթութեան չափանիշներին նախապատրաստելու աշխատանքները:

Պաշտօնավարման տարիներ՝ Նոյեմբեր 2001թ. - Յունիս 2003թ.

Շարունակելով նախարար Ե. Ղազարեանի բովանդակային փոփոխութիւնների քաղաքականութիւնը՝ մշակուեց ազգային կրթակարգը, որն իր տեսակի մեջ առաջին էր տարածաշրջանում: Վրաստանը միայն տարիներ անց իրականացրեց նման ծրագիր: Ծրագիրն ուղղուած էր հանրակրթական դպրոցների որակի բարձրացմանը եւ հաւա-

-խնդիր դրուեց իրաքանչիւր տարի բարձրացնել երկորի Համախառն Ներքին Արդիւնքում կրթութեան տեսակարար կշիռը (2%-ից 2008-ին այն հասաւ 3,1%-ի).

-մշակուեցին հանրակրթական առարկայական չափորոշիչները եւ դպրոցական համակարգը սկսեց ապահովուել անհրաժեշտ դասագրերով: Վարկային միջոցների վերադարձելիութիւնն ապահովելու համար ձեւաւորուեց դասագրերի շրջանառու հիմնադրամը, որի շնորհիւ կարճ ժամանակում իրաքանչիր դպրոց կարողացաւ ձեւաւորել սեփական դասագրային ֆունդը: Ծրագիրն օրինակելի համարուեց Համաշխարհային դրամատան կողմից եւ ներդրուեց բազմաթիւ երկութում:

-ձեւաւորուեց կրթութեան Ազգային հնստիտուտը (հիմնարկը - «Գ.»), որը սկսեց զրադարձ ռազմավարական լուծումների մշակմամբ.

-դպրոցներում վերականգնուեցին ռազմագիտութիւն, ազգային դիմագծի ձեւաւորման համար կարեւոր առարկաներ, ինչը խիստ անհրաժեշտ էր ազգային կրթական համակարգի ձեւաւորման համար:

-կտրուկ բարձրացաւ ուսուցիչների աշխատավարձը, ձեւակերպուեցին դրոյքների, դասարանների խոտութեան չափորոշիչները.

-գիտութեան մեջ ֆինանսաւորման աւանդական ձեւաչափի

քում եւ արձանագրեց լուրջ արդիւնքներ:

Այս շրջանում էր, որ կրթական համակարգը պահպանման տրամաբանութիւնից անցում կատարեց զարգացման եւ եւրոպական կրթական համակարգում ներառվելու՝ յաւակուութիւնը:

Դայաստանում սկսուեցին աշխատանքներ բարձրագոյն կրթական համակարգը եւրոպական չափորոշիչներին մոտեցնելու եւ եւրոպական մասնագիտական կրթական դաշտի մեջ ընդգրկելու ուղղութեամբ: Մենք պիտույքին (փորձառարկան - «Գ.») մակարդակով մասկազմիցիք համաեւրոպական մի քանի ծրագրերի:

Պաշտօնավարման տարիներ՝ Մայիս 2006թ.- Յունիս 2008թ.

Երկրում իրականացուել էր երկրորդ վարկային ծրագրի մեջ մասը: Ընդունելու էին կրթական մի շարք ուղղութեամբ կանոնականացնելու օրենքները: Մենք մաս էինք կազմել Բոլոնիայի համաեւրոպական գործընթացին, ներդրուել էր բարձրագոյն կրթութեան եռաստիճան համակարգը:

Հիմնական նպատակ եր դարձել երկրորդ նախապատրաստել կրթական որակի նոր չափանիշների ընդունմանը եւ կրթական արդիւնքների ճանաչմանը միջազգային մակարդակով:

Վարտուուեց բուհական ընդունելութեան քննութիւնները նախարարութիւնից անկախ իրականացնելու ծրագիրը: Գնահատման եւ թեստաւորման կեդրունը սկսեց լիարժեք աշխատել: Յետագայում այս կեդրունը տեղափոխուեց վարչապետի աշխատակազմ:

Ձեւաւորուեց կրթութեան որակի ապահովման անկախ կենտրոնը, որն իր հետեւողական աշխատանքի շնորհիւ այսօր լիարժեք ճանաչուած է ամենահեղինակաւոր միջազգային կառոյցների կողմից:

Մշակուեց որակաւորման ազգային դրամագրութեան համակարգը ՀՀ-ում, եւ այն ստացաւ բարձր գնահատական մեր միջազգային մակարդակով:

Լիարժեք սկսեց աշխատել կրթական վիճակագրութեան համակարգը ՀՀ-ում, եւ այն ստացաւ բարձր գնահատական մեր միջազգային գործընկերութիւնի կողմից:

Ակսուեցին աշխատանքներ Յայաստանում աւագ դպրոցների ձեւաւորման ուղղութեամբ: Աւագ դպրոցների գաղտնական կեդրունը պահպանութիւնների ներդրումը կատարեց զարգացման մակարդակով: Ծրագրի համար ընդունելու ժամանակական դաշտում կատարեց զարգացման մակարդակով:

Հայաստանում աւագ դպրոցների գաղտնական կեդրունը պահպանութիւնների ներդրումը կատարեց զարգացման մակարդակով:

Հայաստանում աւագ դպրոցների գաղտնական կեդրունը պահպանութիւնների ներդրումը կատարեց զարգացման մակարդակով:

▼ Սկիզբ՝ Էջ 4

դպրոցների խումբը՝ Զաղաքականութեան հմալեմենտացիան (կիրակումը-«Գ.») սկսուեց 2008թ.-ից յետոյ:

Պաշտօնավարման տարիներ՝ Փետրուար 2016թ. - Ապրիլ 2018թ.

Պաշտօնավարման այս շրջանում կրթագիտական համակարգի առջեւ ծառացած էին որակապես այլ հիմնահարցեր: Նոր՝ ժամանակակից աշխարհին բնորոշ կրթակարգի կառուցումը, համալսարանական կրթութեան որակի, միջազգային վարկանիշային ցանկերում ներառուելու հրամայականը, գիտութիւն, կրթութեան եւ աշխատաշուկայ գործական եւ կիրառելի մոտեիլի (բնորդ «Գ.») ձեւաւորումը կարեւոր նպատակներ են եւ շարունակում են մաս նաեւ այսօր: Կատարուել էր մեծ աշխատանք: Հայաստանում եր գումարուել եւրոպական բարձրագոյն կրթութեան համակարգի ամենահեղինակաւոր համագումարներից մեկը: Ընթացք եր տրուած «Հորիզոն-2020» գիտական խոշորագոյն ծրագրին անդամակցելու գործընթացին: Ակսուել էր բարձրագոյն կրթութեան նոր օրենքի մշակման աշխատանքը: Ակսուել էր աւագ դպրոցների վերանորոգման համալիր ծրագրը, ընտրուել էին համապատասխան դպրոցները:

Մշակուեց կրթութեան նոր ռազմավարութիւնը, սկսուեց նոր կրթակարգի ձեւաւորումը:

Մշակուեցին փոքր դպրոցների կառավարման, հեռավար կրթութեան ներդրման ծրագրեր:

Աւարտուեց դպրոցական ելեկտրոնային գրադարանի ձեւաւորումը:

Տարածքային կառավարման նախարարութեան հետ մշակուեց դպրոցների ֆինանսաւորման նոր կարգը:

Մեծ յաջողութիւն էր ՀՀ միջնակարգ կրթութեան աւարտական վկայականների միջազգային ճանաչումը, այդ թուում մի շարք առաջարար եւրոպական երկրների կողմից:

Մշակուեց ընդունելութեան քննութիւնների գործող համակարգի բարելաւման ծրագրը, որի հիմքում ընկած է ուսանողի՝ տարրուայ ընթացքում մեկից աւելի անգամ ընդութիւն յանձնելու փորձ կատարելու եւ ընսական արդինքներից յետոյ բուհը ընտելու իրաւունքը:

Մշակուեց հանրակրթութեան ապաքաղաքական ինքնավար կառավարման մոտեւը, որով արմատապես բարեփոխուելու էր դպրոցական խորհուրդների աշխատանքը:

Մշակուեց առաջին դասարանների ելեկտրոնային ընդունելութեան ծրագրը:

Ուսուցիչների սոցիալական

(ընկերային «Գ.») վիճակի արմատական բարելաւման եւ վերապատրաստումների որակական նոր չափանիշների ներդրման համար ֆինանսական աջակցութեան պայմանաւորուածութիւն ձեռք բերուեց մեր եւրոպական գործընկերների հետ:

Բնագիտական առարկաների նոր ստանդարտների (չափանիշ) կիրառման եւ կրթութեան ազգային ինստիտուտի (հիմնարկի «Գ.») բարեփոխման համար, ինչպէս նաեւ Հայաստանի մարդկարից մեկում հանրակրթական թաստերի ձեւաւորման նպատակով պայմանաւորուածութիւն ձեռք բերուեց Ելրումիութեան հետ 2018թ.-ի կետրից սկըսել յստակ ազգային ծրագիր, որը մանրամասնորեն մշակուեց եւ հաստատուեց համատեղ ջանքերով:

Ո՞յ գործընկերների հետ աշխատանքի արդինքում «դպրոցական սնունդ» ծրագրը մեծ ֆինանսաւորում ստացաւ:

Մշակուեց «ուսուցիչ» ծրագրը, որը հնարաւորութիւն կը տայ լաւագոյն ուսուցիչներին իրենց գիտելիքները հաստատելու ճանապարհով ստանալ մինչեւ 300.000 ՀՀ դրամ աշխատավայրեան:

Մշակուեց բարձրագոյն կրթութեան մասին օրենքի նախագիծը մշակման աշխատանքը: Ակսուել էր աւագ դպրոցների վերանորոգման համալիր ծրագրը: Ընդհանրանքին՝ Համաշխարհային դրամատունը, իր միջոցների հաշուին, բարձրագոյն կրթութեան օրենքի մշակման համակարգի կառավարման նոր մուտելի ձեւաւորման համար ներգրաւեց աշխարհի լաւագոյն մասնագետներից կազմուած աշխատանքային խումբ: Բարձրագոյն կրթութեան մասին օրենքի նախագծում ներառուեցին խիստ կարեւոր սկզբունքներ: Մասնաւորապես՝ ուսանողների կրթութեան ձեւը եւ տեղողութիւնը ընտրելու իրաւունքի մեծացում, ազատ տեղաշարժի եւ ֆինանսաւորման արդի համակարգերի ներդրում, հեռակայ ուսուցման վերափոխում, հայոց լեզուի պարտադիր ըննութեան նորմի ամրագրում, մասնագիտական եւ ծրագրային հաւատարմագրման համակարգի ներդրում եւ այլն:

Գիտութեան եւ բարձրագոյն կրթութեան ընագաւառում սկզբունքին մշակումները երկու գիտակրթական թաստերների ձեւաւորման ուղղութեամբ (ընագիտական եւ հայագիտական), երբ մագիստրանտը հնարաւորութիւն էր ունենալու իր կրեդիտները հաւաքելու բարձրագոյն կրթական հաստատութիւնում, գիտական ինստիտուտում եւ պիզնես ներկայացնող հաստատութիւնում իր կրթավճարի շրջանակներում: Նաեւ նախատեսում էր, կառավարութեան յատուկ որոշմամբ, ընագիտական

եւ հայագիտական որոշ մասնագիտութիւնների համար կրթութեան դարձնել անվճար: Կատարուած էին անհրաժեշտ ֆինանսական հաջուարկներ:

Գիտութեան ընագաւառում Հայաստանը լիարժեք անդամութեան կարգավիճակով անդամակցեց «Հորիզոն 2020» ծրագրին: Այս տարի ունեցանք ֆինանսաւորման առաջին կարեւոր արդիւնքները:

Այս ծրագրերից շատերը ներկայում իրագործման վեց կարգավիճական հաջուարկները:

Այս ծրագրերից շատերը ազգային կարգավիճական հաջուարկները:

Վերջում մի կարեւոր եզրայանգում՝ կրթական բարեփոխումների յաջողութեան գրաւականը աշխատանքների շարունականութեան մեջ է: Շարունականութիւնը, որն ընդունակ է յենուելու նախկին դրական փորձի վրայ եւ առաջարկելու նոր առաւել կատարելագործուած զարգացման մակարդակ:

Հ. Գ. Այսուհանդերձ, եթե կրթութեան շուրջ ներկայում նկատուող դիսկուրս տեղափոխուի բովանդակային դաշտ, կը ցանկանայի կատարել մի շարք հարցադրումներ, որոնք ենութեան մեջ ռազմավարական են, եւ սրանց պատասխաններից է կախուած կրթական քաղաքականութեան ուղղութիւնը: Բնականաբար, հարցադրումները կատարում են՝ իմ աշխարհընկալումից ենելով:

1. Ինչ է կրթութիւնը եւ ի՞նչ դեպի ունի այս քաղաքակրթութեան համակարգում ստացած կարգի միջուկը կրթութիւնը միջեւ է կանունութիւնը և առաջարկանութիւնը:

կարեւոր մեկ այլ արժեք, որը կարող ենք, օրինակ, անուանել դաստիարակութիւն:

2. Ինչ է կրթական համակարգը եւ ի՞նչ դեպակատարում ունի պետականաշխնութեան մեջ:

3. Ինչ գենք է կրթութիւնը եւ ի՞նչ նշանակութիւնը ունի ազգային շահի ու նպատակի հրականացման տեսանկիւնից: Գյունուն ենք, արդեօք, որ մեծ ազգերի ռազմավարութեան մեջ կրթութիւնը ունի յարձակողական ածաւալապատական դերակատարում, իսկ փոքր ազգերի համար կրթութիւնը ունի յարձակողական ֆունկցիա (գործոն «Գ.») վերջիններին լինելութեան ապահովման ճանապարհութեան:

4. Կա՞յ, արդեօք, համաշխարհային կրթական համակարգ, թէ՞ մշակուած են ընդամենք համակեցութեան կանուններ եւ փոխադարձ ճանաչելիութեան կոմպրոմիսային (փոխադիզումներին - «Գ.») քաղաքակրթական չափորոշիչների: Ինչպիսի՞ գլոբալ (համընդհանուր «Գ.») մոցակցութիւնը է գնում աշխարհում կրթական գերտերութիւնների միջեւ, եւ ինչպիսի՞ խնդիրների առջեւ է կանգնուում փոքր երկրների ազգային կրթական համակարգը:

5. Ինչպէս պահել ինքնութիւնը եւ ետ չմնալ համաշխարհային առաջնորդացից: Հայաստանում առկա կրթական հաւասարակրթեան բազմաւեկտոր (բազմահիւլ - «Գ.») համակարգն ինչպիսի դիմուն է ուղարկուած կրթական գաղտնականութեան ներկայութիւնը և առաջարկանութիւնը:

ՀՀ Կառավարության
Քերերաց Հանձնարկություն
Գերա. Տ. Մասն. Ա. Եղու. Զօրութեան

Կառավարության գործադրությունը

Սույն պատճենը և առաջնային գործադրությունը

Առաջնային գործադրությունը և առաջնային գործադրությունը

Առաջնային գործադրությո

ՍՈՐՎԻՇՔ ԿԵԱՆՔԵՆ

Խաչիկ Շահինեան

յունախառութիւններ

ՍԵՐԱՍԻՈՅ ԿԻՒՐԻՒՆ ԳԱՒԱՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻ ԵԿԵՂԵՔԻՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿՈՎ ՊԻՏԻ ԳՈՐԾԵ

«Ակրոնք».- Թթվական «Իհլաս» լրատուական գործակալութիւնը կը հա-
ղորդէ, որ Սեբաստիոն Կիրիլս գաւառի 19-րդ դարու սկզբներուն կառու-
ցուած հայկական Սուրբ Աստուածածին Եկեղեցին Թուրքիոյ Մշակութային
հարստութիւններու Եւ թանգարաններու գլխաւոր տնօրինութեան կողմէն
Վերականգնուելէն Եսոք, պիտի յանձնուի Կիրիլսի գաւառապետարանին
Եւ պիտի օգտագործուի որպէս թանգարան:

Աղբիւրին համաձայն, տուեալ շրջանի ամենամեծ Եկեղեցիներու շարքին դաստիող Սուլը Աստուածածինը, ըստ Կիւրիլինի գաւառապետ Նամի Չիֆթէիի, պիտի Վերանորոգուի Թուլքիոյ Մշակութային հարստութիւններու եւ թանգարաններու գլխաւոր տնօրինութեան տրամադրած 3 միլիոն 984 հազար թղթական լիրա գումարով:

Եկեղեցին շրջան մը օգտագործուած է նաեւ որպէս բանտ, թատրոն, պահեստանց եւ հարսանելկան սրահ: 2615 քմ. տարածք ունեցող Եկեղեցին, Վերականգնուելին ենց այսի վերածուի քաղաքային թանգարանի, ուր տեղի այսի ունեւու նաեւ մշակութային ձեռնարկներ:

Կիրիլինի գաւառապետը նաեւ յոյս յայտնած է, թէ այդ ամենուն շնորհիւ գաւառը մեծապէս կը շահի, եւ թանգարանի վերածուած հայկական եկեղեցւոյ միջոցով տուեալ շրջանին մէջ զօսաշրջութիւնը կը զարդանայ:

ԹոՒՐՔԻՆ ՄԵԶ ՎԱԽԱՐՔԻ ՀԱՆՈՒՅԾ Է ՀԱՅ ՀԱՐՏԱՐՎԱԴԵՏԻՆ ԿԱՊՈՒՅՆԾ ՕՍՄԱՆԵՍՆ ԲԱԳԻՔԸ

Թուրքիոյ մեջ 2,5 միլիոն տողարով կը վաճառուի օսմանեան ժամանակաշրջանի հայ Նշանաւոր ճարտարապետ Միմար Սինակի նախագծած Պոլսոյ Պալաթ թաղամասի Այաքսիր բաղնիքը (համապ.):

Թուրքիոյ քաղաքացիներոյ դեմ էն 437 տարուան արժեքաւոր հնութիւն

ունեցող այդ բաղնիքի
վաճառքինեւընդգծածն,
որ անհիկա պէտք է
վերականգնել, ոչ թէ
վաճառել:

Կղթիւրս պի-
խանցմամբ՝ հնամենի
բաղկիքը աւերուած է Եւ-
կ'օգտագործով որպես
իմքնաշարժներ նորոգե-
լու կեղոն:

Կըիշուի, որ 1582-ին

Սումառնա սոլլիքս
Մուրաստ 3-րդի մայրը ճարտարապետ Սինանին պատուիրած է կառուցել
առաջ բարձրին:

1947-ին Այարակը բաղնիքը սկսած է օգտագործել որպես փայտահիւթի ապիկոր: Աժմ բաղնիքի ոռո՞ մասեր առակուտեղով լեռուած են:

Թեեւ պատմական բաղնիքին տանիքուն ու պատերուն մեկ մասը քանդուած են, այդուհանդեռձ, անհկա կը շարունակէ պահպանել երեսմի իր զեր լինը:

Յշեց տըսքը: Յիշեցնեմք, որ ծագումով հայ ճարտարապետ Սինան Եղած է Օսման-եան արքունիքի գլխաւոր ճարտարապետը 16-րդ դարուն: Սինան թօղած է հսկայական ժառանգութիւն, որ մեծ Նշանակութիւն ունի ոչ միայն հսկայական, այլև համաշխարհային մշակույթին համար: Անոր ճարտարապետական գործունեութիւնը տեւած է 50 տարի՝ 1538-1588 Միմար Սինանի անունով սկսած է օսմանեան վերածնունդի պատմութիւնը կամ «հսկայական ճարտարապետութեան դասական ժամանակաշրջան»ը:

Կեանքի դասերը բազում են եւ տեսակաւոր, շատեր ուշադրութիւն կը դարձնեն անոնց, կը սորվին ու կ'օգտուին անոնցմէ, միևնույնիշներ անտարերութեամբ կ'անտեսն ու կ'անգիտանան զ անոնք, զ կուելով անհատնում բարիցներ, վարակիչ դրական օրինակներ եւ գործնական յորողութեր:

Կեանքը կ'ուսուցան՝ թէ մարդկային ընութիւնը բացարձակ չարիք է կազմաւորուած չէ անպայման, ոչ ալ բացարձակ բարիք է, այլ համատեղութիւնն է այդ երկութիւն։ Մարդկային ընութեան մեջ տիրապետող է մերթ չարիքը եւ մերթ բարիքը։ Մեր առօրեայի ընթացքին երբեմն կը հանդիպինք բիւրեղ, մաքրամաքուր եւ ազիւ ընաւորութեան տէր այնպիսի անձնաւորութիւններու, որոնք կարծէք որուել թերութենտ գերծ ըլլան, իսկ այլ պարագայի՝ դէ մ յանդիմ ան կը յայտնուինք այնպիսի դաժան մարդու՝ որ կը թուի չարիքի մարմնաւորումը ըլլալ, վատութեան աղբիւրը։

Այսպէս՝ մարդկա-
յին իսքսութիւնը կը հան-
դիսանայ ապաստանա-
րան թէ՝ բարեգործութ-
եան եւ թէ չարագործութիւններու,
թէ՝ լաւին եւ թէ գէշին:

Յամենապու եւ մակերեսայնութ-
եամբ կատարուած նման գնահա-
տականներ առհասարակ կը մնան
վիճարկելի եւ վերատեսելի, որովհե-
տեւ յաճախ դատապարտուած եւ
մեղաւոր համարուած Վտանգաւոր
մահկանացուներ, իրենց նկատ-
մամբ ցուցաբերուած ներողամտութ-
եան, հոգածու եւ գորովալիր վե-
րաբերութիւն իբրեւ հետեւանք, կար-
գի եկած են եւ դարձած բոլորովին
նոր մարդիկ՝ օրինակելի եւ նախան-
ձելի բարոյականութեամբ անձնա-
ւորութիւններ:

Անշուշտ հակառակը եւս բացառուած չէ՝ երբ մեր անարդար, անարգական եւ թիրտ Վարժունքով առաջինի ու հեզահամբոյ մարդու կը Վերածենք վայրագ, անգութ եւ քինախնդիր արարածի, նոյնիսկ՝ ոճրագործի....

Կեանքը կը իրատէ մեզ չըլլալ
չափազանց պահանջկոտ, անիրա-
գործելի ցանկութիւններով եւ երազ-
ներով չօրորուի, մեր ամենամերձա-
ւորներէն ու ամենահարազատներէն
անգամ մեծ բան չսպասել, որդպէս-
զի երբ մեր ակնկալիութեանց հակա-
ռակը դիմակալենք՝ չցցուինք, չիհաս-
թափինք... քանզի՞ երբ արթնութեամբ
եւ իրատեսօրէն կը գնահա-
տենք հարցերը, կարեի եւ շահեկան
առաջադրանքներով հանդէս
կու գանք... անպայման կը հասնինք
մեր նպատակին, հեռու կը մսանք
ձախողութիւններ, ինկրկումներէն

յին ըստելով ուսկի միջինը, այսու-
հանդերձ՝ մարդիկ իրենց հակագդե-
ցութիւններու ընթացքին ընդհան-
րապէս կը վարուին զղագրառութ-
եամբ եւ ծայրայ եղութեամբ...
մինչե՞ր՝ յինեմ, շրջահայեաց մահ-
կանացուներ կը գործեն բանակա-
նութեամբ եւ զապուածութեամբ,
կը սանձեն իրենց պոռթեկումները եւ
թոյլ չեն տար որ սեփական սանձ-
արձակգեղումներ կամ կանխատրա-
մադրութիւններ հակակշուն դուրս
բերեն զիրենք եւ անքաղձակի եղուա-
կացութիւններու առաջնորդեն:

Կեանքը կը վկայէ որ ասցեալի շեղումներու եւ բացթողումներու նկատմամբ զջորմը, ափսոսանքը ոչինչ կը փոխէ կացութենեն, ստացուած արդինքն: Սակայն երբ ստրցանքին կ'ընկերանան զգաստացումը, ստեղծուած անբարենպաստ իրավիճակի խորասոյզ սերտողութիւնն ու վերլուծութիւնը, ապա նաեւ թերիներու վերանայումը... անտարակոյս դրական արդինքի պիտի եզրայանգինք եւ ամեն գնով պիտի խուսափինք ապագային նոյն սխալները կրկնելէ, նոյն որոգայթին մեջ ներացուեն:

Կեանքը կը հաստատենաեւ, որ
տարողունակ ու հեռանկարային
կարծուած ծրագիրներ, յոյսեր եւ
երազներ երբ իրականանան, զար-
մանալիօրէն կը կորսնցնեն իրենց
հմայքն ու կշիռը, կը վերագտնեն
իրենց թնական ծաւալը եւ կը դա-
սուին սովորական նուաճումներու

Լեռու Մը Փատուիքը

Յուշիկ Դազարեան

Վերջերս պատիւը ունեցայ Լեռու Շանթի «Եսի Մարդ» թատերգութեան բժմականացումը ստանձնելու. աշխատանք մը, որուն և տուեցայ անվարան, միայն յետոյ անդրադանալու, թէ որքան բարդ ու ծանր պարտաւորութիւն մըն էր: Որեւէ թատերգութեան բժմականացումը իր հետ կը բերէ որոշ դժուարութիւններուն մէջ, սակայն այդ դժուարութիւնները առաւել շշչուած են Լեռու Շանթի գործերուն մէջ, ուր տիրապետողը ոչ թէ հետաքրքրական պատումն է՝ արագներով զարգացող դէպքը, այլ՝ տիկապուներու հոգեբանական վիճակներու բացայացումն ու անոնց զարգացումը:

Թատերգութիւնը լաւ ներկայացնելու համար, նախ պետք է բնարանը լաւապէս հասկնալ ու «մարսել»: Պատում մը հասկնալ, կ'ենթադրէ նախ բացայայտել, թէ ո՞վ է անոր հերոսը, որո՞ւ պատմիթիւնն է այս եւ ինչո՞ւ մեզի համար կարեւոր է այդ պատմիթիւնը: Երկրորդ՝ պետք է վերլուծել յիշեալ պատմութեան կառոյցը, զարգ ացման փուլերը եւ անոնց հիման վրայ կողմնորոշուիլ: Երկրորդը, հրականութեան մէջ, սերտորնէն առևուած է առաջին կտիին հետ, որ յիշեցինք՝ հերոսին բացայացումը: Այսպէս ալ սկսան «Եսի Մարդ» թատերգութեան հեռուի փևոտութիւն ողիսականը:

Թատերգութիւնը յստակօրն է ներկայացնելու ծայրայերուն գիրար հակասող տիպարներ: Մեկ կողմէն ունիսը Սեղրաքը, որ ազգային վեհ գաղափարներու նուիրեալ երիտասարդն է, իսկ միւս կողմէն՝ Մուշեղը, որ նոյնապէս աստելին եղած է գաղափարի նուիրեալ, սակայն սայթաքած է եւ վերածուած իր ընկերները մատնող դաւաճանի մը: Թատերգութիւնը բաղկացած է հինգ արարներուն եւ կ'աւարտի որդերգական, տագնապահից աւարտով մը: Սովորաբար դեպքը առաջ տանող կ'ըլլայ երկու այսպիսի գիրար հակասող տիպարներու կամքերուն բախումը. դասական պատումին մէջ հերոսը (protagonist) կ'ուզէ բան մը իրականացնել, իսկ հակահերոսը (antagonist) հերոսին արգելը կը հանդիսանայ իրականացնելու այդ նպատակը: Ուրեմն՝ ո՞վ է այս պատմութեան հերոսը...

Սեր միտքերն ու սիրտերը բնականարար միշտ կը հային դէպի մեզի գաղափարակից, մեզի համամտող տիպարները: Այդառումնվ, որքան ռումանթի հերոս է Սեղրաքը, իր նուիրումով, պարտականութեան բարձր գիտացութեամբ եւ մարդկային վերջին կտիին հանդիպահապէս կ'ըլլայ իշեալիստ մը, որ իր ծգ տումին մէջ կը սայթաքի: Այդսպայքում իշետեւանքներուն հանդիպ ծանր խնդի խայթը, ինչպէս նաեւ անով պայմանաւորուած նոր կացութիւնը հերոսը կամաց-կամաց կը մղեն դէպի խնդիքներին: Այս մէկը ամբողջովին ճշմարիտ է Մուշեղին պարագային:

Չէ՞ որ ան ալ ատենին եղած է իտեալիստ գաղափարապաշտ մը եւ իր ձերակալութեամբ սկսած է իր ողբերգութիւնը: Միային մէջ իյսալով, ան հիմա ամեն շանը կը թափէ արդարացնելու ինքզինքը եւ այդ արդարացնելուներով աւելի կը միշրճուի սիսակին մէջ, աւելի կը նեղնայ օդակը իր շուրջ եւ հետզհետէ կը վերածուի մինակ ու շշչապատին հանդեպ ոհնով լեցուած անձնաւորութեան մը: Ան այս բոլորին յաղթահարելու լաւագոյն պաշտպանողական միջոց գտած է ինքզինքը մեծարելն ու շշչապատը սեմացնելը: Իր պաշտելի եսը այնքան կ'ուուցնե, որ ի վերջոյ փուչիկի մը պէս պիտի պայթի, իր հետ տանելով հոգեկան ու մտային կայունութիւնը: Ուրեմն լաւ թատերգութեան հերոսը Սեղրաքը է, անոր պատմութեան մենք ականատես կ'ըլլանք ու անոր աւարտով

աւարտել թատերգութիւնը: Սակայն գաղափարապաշտ գրողին համար կայ նաեւ այլ ըսելիք մը: Բնական, աստուածային պատիժը չեր կը լուսար բաւարարել ծանթը: Ան կ'ուզէ ցոյց տալ, որ այսպիսիներ արժանի չեն նոյնիսկ իրենց որդերգութիւնը ապրելու, այլ՝ միայն ու միայն արդար գնակով մը տապալելու:

Եթէ պատմութեան հերոսը իսկապէս Մուշեղ է, ապա այդ մէկը ծանթին կողմէ յանդուգն օյայլ մըն էր՝ հակահերոսը, ժխտական տիպարը ըլլալ մեր աչքն: Նայ, եթէ հեռու Սեղրաքը է ուրեմն ինքնական հերոսը: Եկէ՞ օյայլ մը առաջ երթանը եւ թատերգութեան կառոյցին մէջ փնտուելով այս ճշմարտութիւնը հաստատող փաստեր:

Թատերգութիւնը, ինչպէս գեղարուեստական արձակի սեռերը (վեա, վիպակ, պատմուածը եւ այլն), կ'ենթարկուի դէպքերու զարգացման որոշ կառոյցի օրէնքներու: Ամենը ընդհանրացած հինգ արարով պատումն էնախադրեալ, հանգոյց, դէպքերու զարգացում, գագաթնակետ եւ լուծում: Յու փակագիծի մէջ յիշենք, որ Հալեպի մէջ «Եսի Մարդ» էն բացի, 2019-ի ընթացքին բժմ բարձրացած երկու այլ թատերգութիւններ, որինսըմ մին յիշեալ զարգացումներու հմաստով բաւական թոյլ էր, իսկ միւսը՝ մինչեւ գագաթնակետ ընթացաւ բաւական տրամաթիք ու պիու, գագաթնակետը յուզիչ էր ու ազդեցիկ, սակայն հոնկ մինչեւ լուծում այնքան երկարեցաւ, որ կորսնցույ իր տրամաթիք տպաւորութիւնը: Լուծումը պէտք է անմիջապէս յաջորդէ գագաթնակետին, երկուքին միշտէ ժամանակը տասը վայրկեանուան սահմանները պէտք չեն անցնի, ապա թէ ոչ գագաթնակետին ճագած տպաւորութիւնը կը իսամիրի: «Եսի Մարդ» ըլլալով հոգեբանական թատերգութիւնն, չի հետեւիր դէպքերու զարգացման յիշեալ փուլերուն, նմանօրինակ պատումներ, նոյնպէս ունին հինգ փուլով զարգացող կառոյց, սակայն այդ փուլերը կը տարբերին: Պատումը կը սկսի ոչ թէ նախադրեալով, այլ ուղղակի բացայացուու-

ՃԵՇԻՐԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋԱՌՈՐԴ ԳԵՐԱՊԱՏԻՒ Տ. ԱՆԻՐԱՎԻԿ Ծ.ՎՐԴ. ԱՅՎԱՋԵԱՆԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ԹԵՍԻ ճԵՇԻՐԵՒ ԱՌԱՋԱՌՈՐԴԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՐԴԻՆ

Կիրակի, 25 Նոյեմբեր 2019-ի
առաւտուն, յըկացս Ս. Եւ Անմահ
Պատարագին, ճեզիրէ Կաթողիկէ

Հայոց Առաջնորդ Գերապ. Տ. Անդրա-
նիկ Ծ. Վրդ. Այվաջեան այցելեց Բե-
րիոյ Հայոց Թեմի ճեզիրէ Առաջնոր-
դական Փոխանորդ Հնգա. Տ. Լեւոն
Արդ. Եղիայեանին, Գամշլիի Ս.
Յակոբ Եկեղեցւոյ մէջ:

Գերապատիւ Հայր Սուլքը Պատարագի
աւարտին հաւատաց-
եալ ժողովուրդին ներ-
կայութեամբ շնորհաւո-
րեց Հոգեւշնորհ Հայր Սուլքը ճեզիրէ Առաջ-
նորդական փոխանորդի
պաշտօնը ստանձնելուն
առիթով, ինչպէս նաեւ
շնորհակալութիւն յայտ-
նեց վերջին շրջակին տե-
ղին ունեցած հայ կաթո-
ղիկ քահանայ հօր դաւադրական
սպանութեան դէմ իր կեցուածընե-
րուս եւ հայ կաթողիկէ Եկեղեցւոյ
գօրակցութեան համար: Գերապա-

հովիւր կը բարձրանայ իր հօտին
աշխատասիրութեամբ եւ ծառայութ-
եամբ:

Յայտնենք, որ Կիրակի օր,
Ս. Եւ Անմահ Պատարագին
ետք, ՀՄԸՆ-ի հիմնադիր-
ներուն եւ նախատակնե-
րուն հոգեւիանգիստը կա-
տարուեցաւ: Ներկայ էին
ՀՄԸՆ-ի Սուլքի Շղանա-
յին Վարչութեան անդամ
եղբ. Զաւեն Գասպար-
եան, Վարչութեան եւ
Սկզբանական Խորհուր-
դի անդամները եւ աստի-
ճանաւորական կազմը:

Հոգեւշնորհ հայր
Սուլքը իր խօսքին մէջ դի-
տել տոււաւ, որ իրաքանչիւր հայ
անհատ պէտք է իր ազգային ծա-
ռայութեան լուման նուիրէ մեր
հաւաքական կեանքի զարգաց-
ման ի խնդիր, «Բարձրացիր,
Բարձրացուր» իմաստալից նշանա-
բանին անսալով:

Բժշկ. Մարի Մելքոն

տիւ Հայր Սուլքը վեր առաւ ճեզի-
րէ հայութեան միամսական ու նուի-
րական գործունեութիւնն ու զոհա-
բերումները այս դժուար օրերուն:

Իր խօսքի աւարտին, հայր Անդ-
րանիկ հայկական ոճով գծագրուած
Աստուածամօր սրբապատկերը
նուիրեց Հոգեւշնորհ Հայր Սուլքին:

Կամիր

ԺՈՂՈՎՐԴ-Ա-ՎԱՐ

Փշակն

Վյնքան կը տքնինք, այնքան կը յոխորտանք ունենալու համար երկ-
րի դեկապարման ժողովրդավարական համակարգ մը վերջապէս:
Կը ձգտինք անոր, կը հաւատանք ալ, բայց առաջին իսկ փորձութեան
ոիմաց ցոյց կու տանք, որ տակաւին շա՞տ հեռու ենք ժողովրդավարութիւն
կոչուած մշակոյթին...

Այո՛, մշակոյթին: Ժողովրդավարութիւնը օրենքներ հաստատելուն
կողքին, դեկապարելու, գործելու, վերաբերմունքի մշակոյթ է: Այսինքն՝
կիրք մտքի եւ մաքուր պատի ստեղծած քաղաքականութիւն: Ո՞ւ դիմու-
ուել սակայն այդ միտքն ու սիրտը...

Ազնող օրերուն հետեւցանք ՀՀ կրթութեան, գիտութեան, մշա-
կոյթի եւ մարմակրութեան նախարարին Յայաստակի ուսումնական
բարձրագոյն հաստատութիւններուն մէջ «Հայոց լեզու եւ հայ գրակա-
նութիւն» եւ «Հայոց պատմութիւն» կիւթե-
րու դասաւանդու-
թիւնը պարտադիր
չհամարելու որոշու-
մին շուրջ եղած քըն-
սարկումներուն եւ բո-
ղոքի ալիքին: Համ-
գութեցանք որ, այո՛,
տակաւին շա՞տ հեռու ենք ժողովրդավարութեան մշակոյթին:

Օրինակ կը վերցնեմ յառաջադիմ երկիրներու համալսարանները, մոռնալով որ այդ երկիրները իրենց լեզուն եւ մշակոյթը երկրի սահ-
մաններն որուս հանելու, միջազգայնացնելու մակարդակ նուաճած են,
հիմնելով, օրինակ, ֆրանսախօս երկիրներու միջազգային կազմակեր-
պութիւն, այդ երկիրներուն մէջ իսկ ուսուցանել տալով իրենց լեզուն ու
մշակոյթը: իսկ մէ՞նք... փոքրաթիւ մեր ազգին սահմաններուն մէջ իսկ լեզու, պատմութիւնն եւ մշակոյթ պահելու քաղաքականութիւն չունինք:

Ժողովրդավարութիւնն կը քարոզենք, յառաջադիմ երկիրներու վա-
յել ժողովրդավարութիւնն, սակայն ծեւականվեթեան սահմաններն քայլ
մը անդին չենք անցնիր: Յաւագրով տոգորուած, ազգային պետակա-
նութեան տեսլականին կազմակերպութիւն, այդ երկիրներուն մէջ իսկ ուսուցանելով՝ ԱՀԱՎԱՍԻԿՐՎԿԱՆԵՐ անուանելով գիրենք:

Ինչպէս կը համարձակին բողոքել, ընդդիմանալ, հրաժարական
պահանջել... Լոււա՞ծ բան է ասիկա: Ընդդիմութիւն-մընդիմութի՞ւն
ինչ ըստ է: Սա ժողովրդավարութիւնն կոչուած ժամանակի կը կարօտի
չէ, միչեւ իշխանութիւնները ճկունութիւն ճեռք բերեն այլ կարծիք լսե-
լու, ընդունելու, քննարկելու, քննարկողներուն արտայայտուելու արի-
թք չխելու... Այլապէս, քաւ լիցի, ինչո՞ւ անդաստիարակ պիտի կոչէին
երիտասարդ ցուցարանները, ինչո՞ւ պիտի կրկնէին իիները մերժելու եւ
«Ձեր կուսակցութիւնը նախորդ իշխանութիւններու լժակիցն էր, դուք
գացէք այդ տարիներու Եշերը բացէր...» ժանգուած սկաւառակին յան-
կերգը, Թումանեանի բանաստեղծական տողերը յիշելու.

«Ես են կատուն է,
որ բռնել է են մկանը,
որ կերել է են ցորենը,
որ պահած է են տանը,
որ շինել է վարպետ Օհանը...» :

Հարցերու լուծումն է փախուստ տալով վարպետ Օհանին երգը եր-
գելու նախարարին այս ոճը պարտազանց հոսանքի մը քարոզութեան
ազդեցութիւնն է: Եթէ պատմութիւնն կարդալու վարժութիւն չունին մար-
դիկ, մէկն իմէկ ժողովրդավաշ՞ր պիտի դառնան: Ո՞ւ լսուած է ասիկա:

«Ահազան»...

«Ես են կատուն է,
որ բռնել է են մկանը,
որ կերել է են ցորենը,
որ պահած է են տանը,
որ շինել է վարպետ Օհանը...» :

Դեղին քարտ՝ քաղաքապետարանին...

«Ես են կատուն է,
որ բռնել է են մկանը,
որ կերել է են ցորենը,
որ պահած է են տանը,
որ շինել է վարպետ Օհանը...» :

Նախարարի հրաժարական...

«Ես են կատուն է,
որ բռնել է են մկանը,
որ կերել է են ցորենը,
որ պահած է են տանը,
որ շինել է վարպետ Օհանը...» :

Ու այս բոլորով իրավիճակ պիտի փոխուի ու պիտի կառուցուին
ժողովրդավարութեան խարխուլ սիւները, որպեսզի ժողովուրդը քիչ
մըն ալ անդունդ գլուխ:

ՀԵՏԵԽԵԼՈՎ ԴԱՆԻԵԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ
ՈՏՍԱՐԵՏՔԵՐՈՒՄ
(ԾՆՀԵԱՆ 135-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱԹԻԹՈՎ)
Դ.

Լեռն Շառոյեան

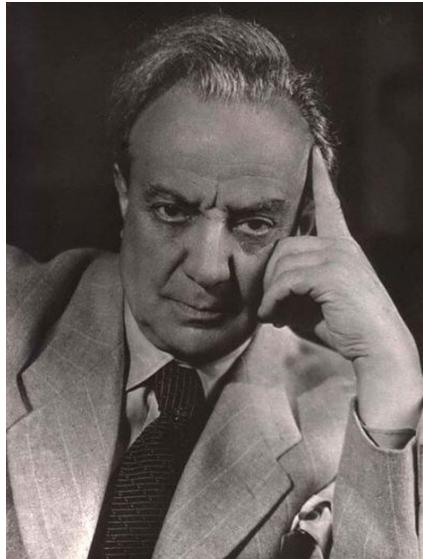
ԵՐԲ ԿԸ ՏՐՈՓԵՐ ՑԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ

Արդեն յաջորդ տարի, 1910-ի սկիզբը, Պոլսոյ մէջ լոյս պիտի տեսներ Վարուժանի երկրորդ քերթողագիրը՝ «**ՑԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ**», որուն չորս տասնեակ քերթուածներուն մէծ մասը ատենին տպուած էր պարբերականներու մէջ: Սիամանթոյի «Յայրորիներ»ուն ըմբռուս ու ազատատեէն ոգին, այսպիսով, կ'ագուցուէր Վարուժանի «**ՑԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ**»Են պոռթկացող հոգեխոռվ ոգին...

Օրին, բոլոր անոնք՝ որոնք ձեռք առին այս գիրքը, քնականաբար բաղդատել փորձեցին զայս նախորդին՝ Վտիսն «**Սարսուներ**»ուն հետ: Բայց երկու հատորները անբաղդատելի էին՝ որակի, ներշնչումի, ոճային առանձնայատկութիւններու, բառամթերքի, խորքի ու ձեւի բոլո՞ր մանրամասնութիւններով:

Գաղտնիք չէ, որ «**Սարսուներ**»ը կազմող բանաստեղծութիւնները, առհասարակ, դրորոշուն էն, «պիլսահայ ոտանաւորաշինութեան» (բառը Օշականին է) տիրապետութեան տակ մնացող գործեր, ոյնինիկ՝ եթե հոյ կային քանի մը յաջող քերթուածները, եւ նոյնինիկ՝ եթե կրշակ Չօպանեան իր «**Անահիտ**»ին մէջ խոստմալից բանաստեծի մը սպասուող բոլոր յատկանիշերը կը տեսներ ինու: Մինչեւ «**ՑԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ**» մէր դիմաց կը հաներ կատարելապէ կազմարուած հրաշուի բանաստեծ մը, որ ուներ մորի լայս հորդոն, ուներ գեղաքանդակ եւ շատ իւրայատուկ ոճ, տերն էր շշեցուցի ըլլալու չափ ճոխ բառամթերքի մը ու նաեւ՝ արուեստի սուր գգայնութեան մը:

Երեւոյթը արժանի էր ուշադրութեան: Ա. եւ Բ. հատորներուն միշտ սահած էին լոկ չորս տարիներ: Բայց Վարուժան ողքան արագ կոցեր էր ինքն զինք մշակե, ինքն զինք կոչե, ինքն զինք կատարելագործել, անկարելի նկատուած ոստո՞ւմ մը կատարել...: Յասած էր գագաթային նուաճումի մը:

Վահրամ Փափազեան

Ինչի՞ մասին կը խօսէր «**ՑԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ**»:

Ինչպէս վերևագիրն ալ կը թելադրէ արդեն, գրքին քերթուածները կը ներշնչուին ՑԵՂԱՅԻՆ ԱՊՐՈՒՄՆԵՐԵ: Երեք անջատ գլուխներու տակ՝ «**Բարգիսին Վրայ**», «**Կրկեսին Մէջ**» եւ «**Դիցազևավետք**», բանաստեծը կ'երգէ հայ ժողովուրդին տառապանքնը, շարդերը ու նահատակութիւնը, եւ նոյն ատեն՝ հերոսական խոյանքները, յեղափոխական երկունքը, մաքառումները, պայքարի հզօր ոգին եւ լուսաւոր ապագայի մը անշէջ հաւատը...:

Մեծաթիւ գրագետներ արտայայտուած են այս գրքին մասին՝ Վարուժանին ողջութեան թէ նահատակութենէն ետք, առ այսօր: Ես սակայն պիտի նախընտրեմ մէջրերէ վկայութիւնը մէր մշակոյթի պիլսահայ համեստ երկրագումներէն մէկուն՝ Նուպար Ազարեանի (1913-1991), որ նմանապէս շշանաւարտ էր Մոլարտ-Ռափայեան վարժարանէն: Ազարեան, յետ մահու հրատարակուած իր միակ գիրքին մէջ կը գրէ:

- Քերթուածները, որքան որ ընդհանրապէս ցեղային ապրումներէ կը ներշնչուին, կան ալ, ուր ցեղային պիտակը պարագայական է, ու համարդկային է խորցով: Կ'արժէ յիշել հոս, «Կարօտի Նամակը», ամենուս ծանօթ: Ամեն ժողովուրդի ու ժամանակի, աւերակ տան առանձնութեան մէջ մինակ մնացած մայրն է որ այդ տողերը կը գոր իր պանուխտ որդույն, սպասելով որ երկիր վերադառնայ, ու փոխանակ օստարին տունը շնչելու, հայրէնի իր տունը շնչնել: ...«**ՑԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ**» ունի յորդաբուլս գեղումներ, կենդանի ու պերճաբան լեզու, գեղագիտական բարձրորակ յշացում: Վարուժան հոս ալ տեղ չէ տուած սիրային թեմային ու ինչպէս ինք կ'ըսէ նախընտրած է երգել այս սիրտը միայն, որ ցեղին է: Ու երգած է զայս եղեգնեայ գրչով, տաք շունչով, հանդիսաւոր ու հուետորաշունչ («Յանհիպումներ»), հսկանապուլ, 1996):

Գիրքին «**Նախերգանք**»ը տպաւորիչ մուտք մըն էր արդեն.- բանաստեղծ-քանդակագործ մը կը մուտք իր արուեստանցը ու ոսկի մուլք մը ափին՝ կը սկսէր մարմարի վրայ կերտել ու քանդակել արձանը արդարութեան ու վրեժի աստուածուիին՝ Նեմեսիսի: Ցեղոյ, աւարտէլ ետք ստեղծագործութիւնը, կը հրաւիրէր ժողովուրդը անոր պաշտամունքին:

Նկարագրութեան արտակարգ շնորհով մը գրի առնուած էր այս «Նախերգանք»ը: Ի գուր չէ, որ Յակոբ Օշական իսկ, որ միշտ կ'ախորժէր գրական իրապանակի ծառերը գլխատելէ, հզմիրի «Յայ Գրականութիւն» ամսօրեայ հանդէսին մէջ իր ստորագրած գրախօսականով (1913)՝ զայն պիտի սեպէր «Յայ Բանաստեղծութեան մէծագոյն քերթուածներէն մէկը»:

Բայց Օշական հաւասած էր արդեն ամբողջ գիրքը, «**ՑԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ**» լրիւ Յոն տեղ գտած բանաստեղծութիւնները՝ «**Դիակին Սայլը**», «**Զարդը**», «**Յայ-**

հոյանք»ը, «Կիլիկեան Սոխիրներուն»ը, «**Ծեր Կռունկը**», «Կարօտի Նամակ»ը, «Կարմիր Յողը», «Յայրէնի Լեռներ»ը, «Աւերակներու Տիկին»ը եւ «Արմենուիկ» դիցազևավեպը, շատ խանդավառած էին զինք:

Այս քերթուածներուն գրառումն 110 տարի ետք, այսօ՞ր, մենք ալ կրնա՞ն խանդավառուիլ անուցմով...:

Դժուարին հարցում:

Վարուժան պատմէ պերճափակայլ ու գեղաքանդակ լեզուն, հաւասարար, առաջին պատմէ մըն է մեր ու այդ էշերուն միշտ:

Այսուամենային, եկե՛ք կարդալ փորձնեք: Տես՛ք, թէ «**Բարգիսին Վրայ**» գլուխին մէջ բանաստեղծը ինչպէս տուուր կատարէր...

Եկո՞ւր, Եկո՞ւր, - ժամանակն է այս - Եկո՞ւր...

Ահա ցեղեղ մաս մ' ազնի'

Գաղափարի, գուպարի մէջ հալումաշ'

Ճամբուդ վրայ կը սկսէ

Իր արիւնին հետ նոր վարդեր, կակաչնե՞ր...

Եկո՞ւր, Եկո՞ւր, եւ Մասիսի կատարէն

Դիցազևավերու, Վկաներու հոգիներ

Իբր աստղերու սերմացան

Տեղանակներ իգութեան մէջ մեր երկրին.

Միշտ մէր օրրաններն

Արշակներու վերածնող շիրիմներ.

Ամեն հայու լանջքին տակ

Իր մէկ հին պապն արթնցուր...

Թոյլ տուէք որ քիչ մը եւս շարունակենք.

Շունչիդ գեփիւն ու ճառագայթն աչքերուդ,

Նման գարնան, մեր տան շեմերը աճնոու,

Թող ճամբուդն իհիդէ իհւու,

Բնակարասն բնակարան.

Կանգնին այրերն ու մայրեր,

Ծերը կանգնի, կանգնի տղան,

Ու ամեն ոք ազգին սիրով լոկ արթշիո,

Ազգին ոգուվ հաղորդուած,

Այնպէս վարի, ապստամբի, բորբոքի,

Որ թորգումայ Տունն զգայ

Թէ իր օճախը մարած'

Այսօր հրաբուխն է դարձեր...

Ահա այսպէս, «**ՑԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ**» արեգակի մը նման կը յայտնուէր գրական հրապարակին վրայ ու... ծունչի կը բերէր բոլոր խստապահածներն ու կարծրադատները:

Օշական իր վերոնշեալ ընդարձակ գրախօսականին մէջ յստակօրէն պիտի յայտարարէր. «**Վարուժան մէր ամենն մէծ բանաստեղծն է**:

Մեծանուն գրաքննադատ մանամասն կը վերլուծէր Վարուժանին բանաստեղծական թէ նիշքը, կը դասհաղեր անոր հրաբխային տողերուն վրայ, վեր կ'առներ դիցազևավեպէր երկնելու անոր ճարտարարութիւնը: «**Զարդը**» քերթուածին մասին ան կը գրէ.

- Ո՞չ մէկ վերլուծում կրնայ ճշգրիտ գաղափար մը տալ այս քերթուածին անման ուժովութեանը վրայ: Բառերը այնքան դժնդակօրէն կը միխուին ուղեղիդ մէջ, պատկերներու այսքան արիւնու ու ծուծով ճենճերուն հրդէ: Մը կը վառեն երեւակայութեան առջեւ, որ կը վախնաս կարդալէ: Զարդող, փշրող, սառեցնող է ան:

Ի դեպ, թէ ոդիկի նամակներն իմացած ենք, որ Վարուժանի «**Զարդը**» (գեթ անկէ որոշ հատուածներ) հրապ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՏԵՄ

Նայիրի Արապաթեան

Հայոց լեզուի դասապահն էր...

Երկար ժամանակէ ի վեր այս պահուն կը սպասէի, որովհետեւ առիթ պիտի ունենայի նախասիրած նիւթի՞ն հայերէնի քերականութեան խորը թափանցելու եւ ուսումնասիրելու զայս:

Ուսուցչը դասարան մտաւ, բարեւեց բոլորին, մեղմ ժայիտով մը նայեցաւ դեմքիս եւ ըստա.

-Ուրկէ՞ եկած ես աղջիկս:

-Հալէպէն, -պատասխանեցի:

-Ճատ լաւ, ուրախ եմ որ

արեւմտահայ երիտասարդուիիի մը պիտի դասաւանդեմ, իսկ հայերէն գիտե՞ս:

Այս հարցումը լսելով այնքան ապշեցայ, որ խօսքս չկոցայ ամփոփել: Այդ պահուն իսկապէս կարծեցի, որ հայերէն չեմ գիտե՞ի: Փորձեցի սրափին ու պատասխանել:

Հար.՝ Լզ 14 ➤

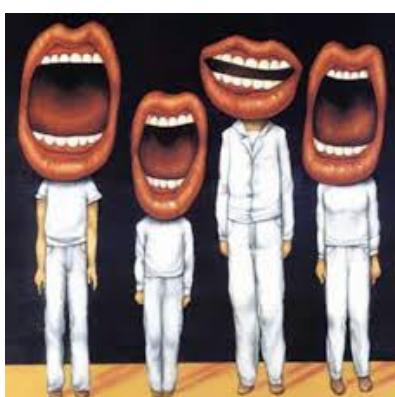
ԻՆՉՈՐ ԿԸ ԲԱՍԲԱԿԱՆ

Վանայ Պարմաքսգեան

Բամբասէլ չի նշանակեր կարծիք կամ տեղեկութիւն յայտնել անձի մը մասին, այլ՝ բացակայ անձ մը այնպիսի նսեմացնել արտայայտութիւններով, որոնքյաճախ անձի մը ներկայութեան չեն կրնար ըսել:

Դժբախտաբար բամբասանքը այս օրերու շատ ընդհանրացած է: Մեր շըրջապատին մէջ այս գէշ սովորութիւնը կը տարածուի եւ պատճառ կը դառնայ քինախնդրութեան, ընկերներու միջեւ նեղութեան:

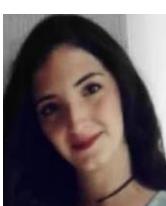

Շատեր յաջողակ անձ մը չի հանդրտ- ժենուն բերումով կը դիմեն քննադատութեան եւ բամբասանքի: «Ինչպէ՞ կարելի է ըլլորուսի անորյաջողութիւնը եւ չհարուածել զայս», կը մտածեն ներքուստ:

Բամբասանքի մղող ախտերը շատ են:

ԺԱ. Կարգ
Ազգ. Քարեն Եկիկէ Ճեմարան
Հար.՝ Լզ 14 ➤

ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱԺՆԵԿՑԵԼՈՎ Կ'ԻՍԱՍԱՒՈՐՈՒԻ

Սիլվի Նարինեան

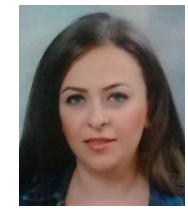
Յաճախ կը հանդիպինք մարդոց, որոնք տարբեր ըսաւորութեան տեր են, բան մը կը սորվեցնեն մեզի իրենց այս կամ այն արարով:

Անոնք մենք նոր փորձառութիւն կը շահինք եւ աւելի ինքնավստահ կը շարունակենք մեր կեանքը:

Փոքր տարիքես հանդիպած եւ զրուցած եմ բազմաթիւ մարդոց հետ: Փորձած եմ իւրաքանչիւրեն բան մը սորվի, իւրաքանչիւրեն սխալը տեսնելով, իմ սխալներս սրբագրել: Դրական անձերու կողքին բացասական մարդոց ալ հանդիպած եմ, բամբասողներու, որոնք չեն խորհիր նոյնիսկ, թէ զրուցակիցը կ'ուզէ՝ լսել զիրենք, թէ՝ ոչ: Արդեօք այսպիսիները դիմենք տկար կը համարեն եւ կ'ուզեն ուրիշ-

ԺԱ. Կարգ
Դայ Աւետ. Բեթէլ Երկ. Վարժարան
Հար.՝ Լզ 14 ➤

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԿԱՐԻՔԸ

Պետի Թիլերճեան

Իր բարեկամը դառնայ: Այստեղ ի յայտ կու գայ ճկունութիւնը ուսուցիչին, որ ոչ միայն համապատասխան գիտելիք պէտք է ուսենայ, այլև՝ հոգեբան ըլլայ: Ուսուցիչ ըսելով կը հասկնակը դասաւանդող ու գնահատական նշանակող անձ, որ իրականութեան մէջ միայն այդպէս պէտք չէ ըլլայ: Ցաւ ի սիրտ մեր ուսուցիչներուն մեծամասնութիւնը այրաւուն է:

Ուսումնական որեւէ ծրագիր ծախողութեան կը դատապարտուի, եթե ուսուցիչը զայն գայ կը կարուելու ընթացքին չ'օգտագործեր մանկավարժական ու հոգեբանական միջոցներ, որոնք կը խթանեն ուսման հանդեպ աշակերտին հետաքրքրութիւնը: Ներկայ ուսուցիչն է

Ներուն պաշտապան, եւ գործակող, եւ ընկեր, եւ խորհրդատու:

Ուսուցիչն եւ աշակերտին գործակութիւնը նշանակալից դեր ունի: Ուսուցիչը կ'օգնէ աշակերտին ֆիզիքական, ընկերային, յուզական, ճանաչողական եւ անհատական առանձնայատկութիւններու գարգաման: Արդիւնաւետ ազդեցութիւն ունենալով աշակերտին վրայ, ան կը խթանէ աշակերտին դրական յատկանշներուն յայտնաբերումը, անոր ուսուցումն ու զարգացումը՝ զայս դարձնելով ինքնավստահ ու աշխատաւեր:

Ուսուցչութիւնը նուիրական ասպարեզ է: Ուսուցիչը լծուած է ազգի մը պապագայ սերուսնի պատրիարքութեան անունութիւններու գարգաման: Կետեւարար եթէ ուսուցչը սիրականի համար, դժբախտաբար սխալ ընտրութիւն կը կատարէ: Ուսուցիչն աշխատանքներուն կը պահպան է որեւէ երկի ապագան: Հետեւարար եթէ ուսուցիչը մանկավարժական մօտեցում չունի աշակերտին նկատմամբ, նախընտրելի է որ փոխէ իր աշխատանքի ասպարեզը:

Ուսուցչութիւնը կարելի է համարել ամենասղուար ասպարեզներուն մէլը: Եթէ ուսուցիչը պարզապան մուտք կը գործէ այս ասպարեզը նիւթական ակնկալիքի համար, դժբախտաբար սխալ ընտրութիւն կը կատարէ: Ուսուցիչն աշխատանքներուն կը պահպան է որեւէ երկի ապագան: Հետեւարար եթէ ուսուցիչը մանկավարժական մօտեցում չունի աշակերտին նկատմամբ, նախընտրելի է որ փոխէ իր աշխատանքի ասպարեզը:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

Ս. ԵՐՐՈՐԴ ՈՒՆԴԻ ԵԿԵՂԵՑԻՒՅԻ

Առքակի, Տ. ՊԵՏՐՈՍ ԱՌ. ՄԻՐԱՋԱՅԵԱՆ
Առաջնորդ Բերիոյ Թեմի Կաթողիկէ Հայոց

Կազմակերպութեան
Ս. ԵՐՐՈՐԴ ՈՒՆԴԻ ԵԿԵՂԵՑԻՒՅԻ
ՄՇԱԿՈՒԹԱԳՐԻ ՑԱՆՉԱԱՆՈՒՄԲԻՒՆ

ՅՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆՈՒՍՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԿՈՄԻՏԱՍԱՎԱՐԱՎԵՏԻ ԾՄՍԴԱԸ
150 ԱՄԵԱԿԻՆ

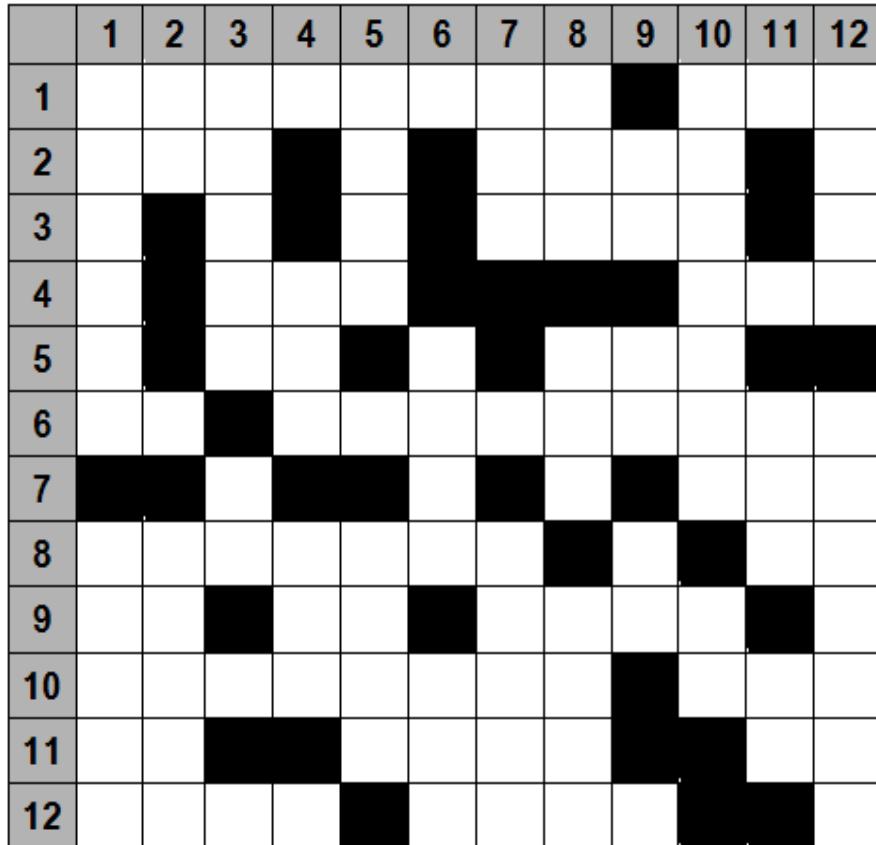
Կիրակի, 1 Դեկտեմբեր 2019, երեկոյեան ժամը 7,00-ին,
Ս. ԵՐՐՈՐԴ ՈՒՆԴԻ «ԶՈՒԱՐԺՈՒՈց» եկեղեցու Աղածանեան
որակչն ներս, Նոր-Գիւղ

ԽԱՉԲԱՌ (ՄԽ 322)

ՄՏԱՄԱՐԴՀԱՆՔ

Նոյեմբեր Դ. 2019 12

Յորիգոնական

- 1- Զով: Վրու ոչխար:
- 2- Սահմանում: Խոռոչ:
- 3- Թատերական ներկայացումի բաժանում:
- 4- Երե: Նիզակ:
- 5- Յակառակ՝ հարցական դերանուն: Յաստատական պատասխան:
- 6- Իրարայաջորդ տառեր: Վլետիս Ահարոնեանի վեպերին:
- 7- Ոխ:
- 8- Պալատ: Յակառակ՝ 770:
- 9- Յակառակ՝ տարածքի միաւոր: Յակառակ՝ լեզուով մը «այո»: Կարելու սուր գործիք:
- 10- Ասոյթ կ'ըսէ. «Ամէն անձրեւանց մի՛ բանար»: Եկեղեցական արարողութիւն:
- 11- Յակառակ՝ երկինչիւն: Դներ: Տարի մը անունը:
- 12- Սուլը Պատարագի բաժակ: Փճացող նիւթերու մէջ ի յայտ Եկող մանր որդ:

Ուղղահայեաց

- 1- Նետ, սլաք: Յարս իմաստը կրող իգական անուն:
- 2- 606: Բարի ոգի:
- 3- Խօնքը: Զայնանիշ:
- 4- Յակառակ՝ գաղթող թռչուն: Յակառակ՝ հեռու:
- 5- Սեղանի սարը: Վրական անուն:
- 6- Գետի մէջն ոտքով անցը: 7061:
- 7- Խառնատար՝ դասակարգ: Ծալակ:
- 8- Վրոյի: Յայ գուսան: Եգիպտական անապատ:
- 9- Յակառակ՝ տարածքի միաւոր: Տարի մը անունը: Յակառակ՝ տառի մը անունը:
- 10- Սոսափիւն: Բաղաձայն տառեր:
- 11- Յակառակ՝ ծովի աւազակ: Եական բայ:
- 12- Ոտանաւորի վերջավանկ: Դրամատեր:

ՀԵՐՈՈՒԹ...

▼Սկիզբ՝ Էջ 7

Ուրեմն, անգամ մը եւս կը հարցնեմք, ո՞վ է «Եսի Մարդը» թատերգութեան հերոսը, որո՞ւ պատմութիւնն է այս:

Խորքին մէջ այս թատերգութիւնը այնհազուագիւտ պատումերն են, որ արարէ արար կը փոխէ իր հերոսը, մեր առջեւ բանալով Երկու հակադիր տիպարներու խորուն ներաշխարհները: Երկուուն ալ հեղինակին խորքերը ալեկոնող երկորորդ Ես մըն են, իր անձնաւորութեան տարրեր երևուները: Շանք Ե՛ւ Մեդրաքը է, Ե՛ւ Մուշեղը: Երկորորդին պարագային՝ մութ կողմը, այն ինչ

որ պէտք է չըլլայ Եւ որու պէտք է հեռու մնալ: Շանքի գրականութեան յատկութիւններն մէկն է այս, ան ներկայ է տիրապետող ձեւով ոչ միայն իր բոլոր գործերուն, այլ նոյնիսկ իր բոլոր տիպարներուն մէջ: Կաթէք իկանիր հոգեբանութիւնը վերլուծելով ան կը հասնի մարդկային խորագոյն արժեքներու Եւ հոս է Լետոն Շանքի անզուգական մեծութիւնը, իսկ անոր գործը բեմականացնելը ինծի Եւ ընկերներուս աշիթ տուաւ խորանալու մեր անհատական հոգեբանութեան շերտերուն մէջ, բացայատելու շատ բաներ, այնքան, որ «Եսի Մարդ» Են առաջ ու անկ ետք կեանքը երեք նոյնը չէ: «Եսի Մարդը» թատերգութեան հերոսը մեզմէ հրաքանչիւն էր:

Պատրաստեց Մարինա ԶիլԱբոչեան-Պողիկեան
ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄԽ 321)

Տեղաւորէ (1-9) թուանշանները (9x9) քառակուսիներուն մէջ այսպէս, որ իրաքանչիւր հորիզոնական եւ ուղղահայեաց տողի մէջ, ինչպէս նաև (3x3) տուփիկի մէջ մէկ անգամ արձանագրուին:

7	5	2			8	4		
					1			
					5	8		
8		6			4			3
4					2			1
	9				6	4		7
					1	2		9
					7	5		
4	9							

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 92)

Վահան Թեքեանի բանաստեղծութիւնները նշանակելով գտէ՛ք պահուած բառը:

Պահուած բառը 19 տառերէ կը բաղկանայ Եւ կը ներկայացնէ Թեքեանի բանաստեղծութիւններէն մէկը:

ա	մ	ե	կ	ե	ղ	ե	ց	ի	ն
թ	ի	ք	ո	ա	ն	ի	մ	կ	ա
հ	ա	ա	դ	շ	ց	ի	ո	վ	ւ
ա	ա	ն	ւ	ե	ի	թ	ի	ա	ւ
յ	գ	ն	ր	ո	թ	ն	ն	յ	դ
կ	ք	ի	ո	ծ	ր	ն	շ	ք	ե
ա	ս	ե	ւ	ւ	ա	ի	ա	ի	տ
կ	ա	յ	գ	դ	ն	դ	կ	կ	ն
ա	ա	կ	տ	մ	թ	դ	ի	ն	յ
ն	ե	ք	տ	գ	է	ե	ս	կ	ա

«Կանթեղ», «Ասունդ», «Եկեղեցին Յայկական», «Քեզմ Ոչինչ», «Ես Սիրեցի», «Ահաւոր Բան Մը Այնտեղ», «Վայրի Ծաղիկ», «Երազ», «Իմ Գիւղը»

ԼՈՒՇՈՒՄՆԵՐ

ԽԱՉԲԱՌ (ՄԽ 321)

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄԽ 320)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ն	ո	յ	ա	ն	ք	զ	ո	ո	ն	յ
2	պ	թ	ա	կ	ա	յ	ո	ա	ա	ա	ա
3	ի	ս	կ	ա	ւ	ա	դ	ի	ի	ն	ն
4	պ	ի	ի	ս	ե	ր	ա	ս	ա	ս	ա
5	ա	ն	ս	ա	ւ	լ	ր	լ	ա	ն	ա
6	լ	ա	թ			ա	ա	հ	ե	դ	դ
7	ա		ձ	ա	ր	մ	ա	ն	դ	ա	ա
8	մ		կ	ա	ւ		ա	շ	ե	տ	տ
9	բ	ի	տ	ր	ո	փ	ե	լ	ր	ա	ա
10	ա	ւ	ա	թ	ր	դ	ո	ւ	մ	ա	ն
11	կ	ա	ն	ա		ւ	ա	ա	ս	ր	ա
12	2	ի	կ	ն	ի	լ	ր	յ			

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 91)

Պահուած բառը՝ «Իրիկուան Զայներ»

ՈՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԵՐԸ ԿՅ ՀԱՍԿՊԱՏՎԱԽԱՎԵՆ ԱՍԴԵՐՈՒ ԱՅԼԱԶԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐՈՒՄ

Խոյ

Ազդող մոլորակներ՝ հրատ, Լուսին: **Գոյներ՝** վառ կարմիր, նարնջագոյն, կապոյտ, մանշակագոյն, պղմանագոյն: **Քար՝** ալմաստ, մեղքսիկ, լուսնային, զմրուխտ:

Ծաղիկներ՝ ալոճենի, մանշակ, տերեփուկ: **Մետաղ՝** երկաթ, պողպատ: Բարենպաստ թիւեր՝ 4, 7, 9, 11: **Բարենպաստ օրեր՝** Երեքաբթի, Կիրակի: **Հաւանական անյաջող օրեր՝** Ուրբաթ, Ծաբաթ:

Խոյերը սովորաբար իրենց մասնագիտութիւնը կ'որոշեն դպրոցական տարիքն: Նստակեաց կեանքը չեն սիրեր: Կը նախընտրեն արկածախնդրութիւնը եւ մեծ հեղինակութիւն կը վայելեն:

Խոյերը շատ լաւ գիտեն, թէ ինչպէս կարելի է յարաբերութիւն մշակել մարդոց հետ: Խոյ նշանին տակ ծնողները կրնան ըլլալ բժիշկ, ատամաբուժ, դասախոս, գիտուր, ոստիկան: Անոնք տևականութիւն են:

Ցուլ

Ազդող մոլորակներ՝ Վրուսեակ, լուսին: **Գոյներ՝** դեղին, վառ կապոյտ, նարնջագոյն, կանաչ: **Քար՝** փիրուզ, զմրուխտ: **Ծաղիկներ՝** կակաչ, յամիկ: Մետաղ՝ պղինձ: **Բարենպաստ թիւեր՝** 2, 4, 16: **Բարենպաստ օրեր՝** Երկուշաբթի, Ուրբաթ: **Հաւանական անյաջող օրեր՝** Երեքաբթի:

Մասնագիտութեան ընտրութեան մեջ ցուկերը կը նախընտրեն եկամտաբեր ոլորտները: Փոփոխութիւններու հակամետ չեն ընդհանրապէս, կը սիրեն կայունութիւնը:

Մանր-մունք հարցերով չեն զբաղի: Անոնք կրնան ըլլալ հմուտ խոհարար, գրող, առեւտրական, մանկավարժ, տնտեսագետ, արուեստագետ, բժանապատ:

Երկուորեակ

Կ'ազդուին Հրատեն: **Գոյներ՝** մանշակագոյն, միխրագոյն, դեղին, կապոյտ: **Քար՝** ոսկեցար, նոնաքար, բիլեր, հասպի: **Ծաղիկներ՝** յամիկ, նարկիզ: **Մետաղ՝** ոսկի, արծաթ: Բարենպաստ թիւեր՝ 3, 5, 12, 18: **Բարենպաստ օրեր՝** Չորեքաբթի: Կիրակի: **Հաւանական անյաջող օրեր՝** Հինգշաբթի:

Այս աստիղ ազդեցութեան տակ ծնած մարդիկ մտաւորականներն են: Երկուորեակները կը նախընտրեն փոփոխութիւններով լի եւ շարժուն աշխատանք: Երկուորեակները կրնան ըլլալ յաջողակ դերասան, լրագրող, խմբագիր, քարտուղար, հաշուապահ, գրող, առեւտրական կամ գիտնական:

Խեցգետին

Ազդեցութիւն կը կրեն լուսինն: **Գոյներ՝** ճերմակ, կապոյտ, արծաթագոյն, կանաչ: **Քար՝** լուսնաքար եւ զմրուխտ: **Ծաղիկներ՝** շոային շուշան, յասմիկ, երեխուկ:

Մետաղ՝ արծաթ: Բարենպաստ թիւեր՝ 2, 4, 5, 8: **Բարենպաստ օրեր՝** Երկուշաբթի, Հինգշաբթի: **Հաւանական անյաջող օրեր՝** Երեքաբթի, Ծաբաթ:

Խեցգետինները հակամետ են պահելու իրենց իսկական տարիքը: Հակառակ անոր, որ կենսուրախ են, սակայն նախաձեռնող չեն, կը հաւատան ճակատագրին: Անոնք յաճախ կ'ընտրեն իրենց ծնողներուն մասնագիտութիւնը:

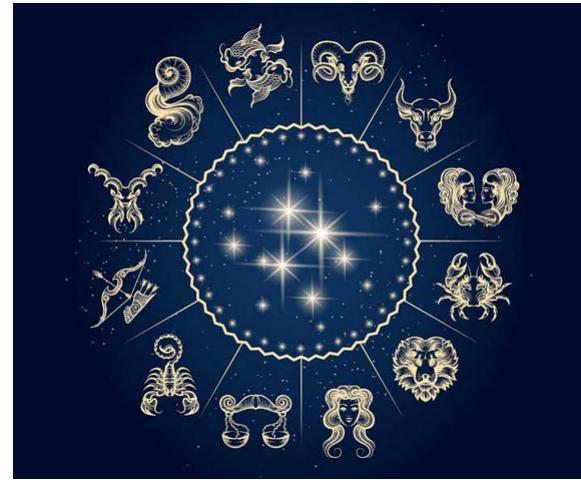
Դանակադ, բայց յստակ քայլերով յառաջացող խեցգետինները իրենց գործին անհրաժեշտ պայմանները կ'ապահովեն յաճախ եւ ամեն ինչ կ'ընեն, որ ըստ կարելույն պարզեցնեն իրենց գործը: Անոնք երբեմն կը թերագնահատեն իրենք զի՞րենք, բայց կրնան շատ լաւ հոգեբան, մանկա-

բարձ, հիւանդապահ եւ հրաշալի ծնողը ըլլալ:

Արիթ

Կ'ազդուին արեւել: **Գոյներ՝** մանշակագոյն, ոսկեցոյն, նարնջագոյն, կարմիր եւ սեւ: **Քար՝** սաթ, ոսկեցար, աղամանդ: **Ծաղիկներ՝** շուշան, մեխակ: **Մետաղ՝** ոսկի: Բարենպաստ թիւեր՝ 1, 5, 9: **Բարենպաստ օրեր՝** Կիրակի: Հաւանական անյաջող օրը՝ Շաբաթ:

Մասնագիտական ոլորտին մեջ, հասարակութիւնը անոնցմ միշտ ալերդորում կ'ակնկալէ:

Անոնք հետեւոր ըլլալ չեն փիրեր, նախաձեռնող են, գործող եւ յաճախ՝ առաջնորդ: Լաւ մասնագիտներ կրնան ըլլալ քաղաքականութեան, մշակոյթի եւ նորաձեռութեան ոլորտներուն մեջ:

Անոնք ավկանու ոսկերիներ, դիւանագետներ, քաղաքաց էտներ, արուեստագետներ, բեմադիջներ, մարզիկներ, տնօրիններ եւ նախագահներ կրնան ըլլալ: Կը սիրեն մեծ գումարներ վաստվել եւ աւելին ալ ծախսել:

Կոյս

Ազդեցութիւնը՝ Հրատ: **Գոյներ՝** ճերմակ, կապոյտ, մանշակագոյն, կանաչ: **Քար՝** մարմար:

Ծաղիկ՝ կարմիր կակաչ: **Մետաղ՝** անագ, պղինձ: **Բարենպաստ թիւեր՝** 3, 5, 6, 12, 20, 27: **Բարենպաստ օրը՝** Չորեքաբթի: Հաւանական անյաջող օրեր՝ Հինգշաբթի, Ուրբաթ:

Կոյսերը իրենց մասնագիտութիւնը կ'ընտրեն խոր գիտակցութեամբ: Անոնք թե՛ե կը նախընտրեն անհատական աշխատանքի յատուկ մասնագիտութիւններ, սակայն շատ լաւ կ'աշխատին խուլմ մեջ: Տնտեսող են:

Կոյսներ մասնագիտութիւնը կ'ընտրեն անագակցութեամբ: Անոնք թե՛ե կը նախընտրեն անհատական աշխատանքի յատուկ մասնագիտութիւններ, սակայն շատ լաւ կ'աշխատին խուլմ մեջ: Տնտեսող են:

Կշիռ

Կ'ազդուին Վրուսեակներ եւ Լուսնթագիտներ: **Գոյներ՝** մերկ կապոյտ, կանաչ: **Քար՝** նոնաքար, լազվարդ, աղմանագոյն, նարկիզ, կարմիր կակաչ, յամիկ:

Մետաղ՝ պղինձ: **Բարենպաստ թիւեր՝** 2, 5, 9, 15: **Բարենպաստ օրեր՝** Ուրբաթ, Ծաբաթ: **Հաւանական անյաջող օրերը՝** Երեքաբթի, Կիրակի:

Կշիռները նախքան իրենց մասնագիտութիւնը ընտրելու երկար կը մտածեն, Երբեմն կը տատամանին: Անոնք ոչ մեկ առաջարկ կ'ակնկալ անգամ անդամներուն մեջ:

Լաւ մասնագետներ կը դառնան ծեւաւորութիւն, արուեստի, բժշկութեան, Երկրագիտ, մարգարիտ, ոսկեցար, լուսաքար, բիլեր, հասպի: Անոնք ոչ մեկ համակերպին աշխատանքի պարզութեան իրենց մեջ: Կոյսներ կը համակերպին աշխատանքի պարզութեան իրենց մեջ:

Նոյեմբեր Դ. 2019 13

Կարիճ

Կ'ազդուին՝ պլուտոնն: **Գոյներ՝** դեղին, մուգ կարմիր: **Քար՝** ծովակն, մարջան, ոսկեցար, բիլեր, իլուսնաքար, բիլերէ: **Ծաղիկներ՝** վարդ, քաջապահ:

Մետաղ՝ երկաթ, պողպատ: Բարենպաստ թիւեր՝ 4, 5, 8, 9, 10, 11, 21, 100, 666: **Բարենպաստ օր՝** Կիրակի: Հաւանական անյաջող օրեր՝ Երկուշաբթի, Ուրբաթ:

Այս խումբին պատկանող անձիք կրնան ըլլալ հմուտ վիրաբուժ, նաւաստի, քիմիկոս, փիլիսոփայ հանքագործ, մեքանիստ ու երաժիշտ: Կարմիները շատ համբերատար եւ հաւասարակշռութեան:

Աղեղնաւոր

Ազդեցութիւնը՝ Հրատ: **Գոյներ՝** կապոյտ, մանշակագոյն: **Քար՝** տպագիտ, մեղքսիկ, ոսկեցար, փիրուզ, զմրուխտ: **Ծաղիկներ՝** մեխակ, նարկիզ:

Մետաղ՝ գինը, պողպատ: Բարենպաստ թիւեր՝ 3, 4, 9: **Բարենպաստ օր՝** Հինգշաբթի: Չորեքաբթի:

Անոնք հարցերու միշտն լուծումներ չեն նախընտրեն: Մասնագիտութեան մեջ ալ բարձրագոյնին համեստ գագաթներ:

Այծեղիւր

Ազդեցութիւնը՝ Հրատ: **Գոյներ՝** մուգ կանաչ, սեւ, մոխրագոյն, կապոյտ, դեղին, շագանակագոյն: Այս գոյնին կարմիր կակաչ: **Մետաղ՝** գինը, պղինձ: **Բարենպաստ թիւեր՝** 3, 5, 7, 8, 14: **Բարենպաստ օրեր՝** Երեքաբթի, Ծաբաթ: **Հաւանական անյաջող օրեր՝** Երեքաբթի, Հինգշաբթի:

Այծեղիւրները կրնան ըլլալ նաեւ մարզիկներ, որտրուսեր, կազմակերպիչներ, ատաղձագործներ, թարգմանիչներ, քաղաքական գործիչներ, լրագրուսեր, հետազոտողներ, բուսաբաններ, ճարտարագետներ, իրաւաբաններ, դաստիարակներ, համարանքներ, գաղտնաբաններ, ընկերային ծառայողներներ քաղաքական գործիչներ:

Չորիս

Ազդեցութիւնը՝ Երեւակ: **Գոյներ՝** սեւ, մանշակագոյն, կապոյտ, կանաչ: **Քար՝** նոնաքար, շափիթ, լազվարդ, սակայն կարմիր կակաչ: **Մետաղ՝** անագ: **Բարենպաստ թիւեր՝** 2,

Նոյեմբեր Դ. 2019 15

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐԻՒՅՑ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԵՆ

-Սուրիյոյ ֆութապոլի ախոյեանութեան 6-րդ փուլի մրցումներուն, Հայաքիոյ մէջ Հըթթին խումբը 1-1 հաւասար արդիւնքով աւարտեց հթթիատին հետ իր մրցումը, իսկ Յոմսի Մէջ Ուասպէն 2-1 արդիւնքով պար-

սուրեան մատնեց Ուահտէ խումբը: Մնացեալ մրցումները արձանագրեցին հետեւեալ արդիւնքներու ճեշ՝ ճագիր 5-0, Թալիահա - Ֆուլթու 1-0, Թիշրին - Ալասհէ 3-1, ճապլէ - Նաուաիր 2-2 :

-Սուրիյոյ պատրեթի հանրապետական բաժակի մրցումներու ծիրին մէջ, ճալաա 62-61 արդիւնքով յաջողեցաւ պարտութեան մատնել Դամասկոսն ժամանած Ուահտէ խումբը, իսկ ճեշի կազմը 61-62 արդիւնքով յալթեց Ուասպէն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՈՒԾԻ ԴԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՐԾ ՀՐԱԺԱՐԵԱԾ

Հայաստանի ֆութապոլի ռաշնութեան նախագահ Արթուր Վանեցեան ու գործադիր կոմիտեն ներկայացուցին իրենց հրաժարականները:

Դաշնութեան գլխաւոր քարտուղար Արմեն Մելիքբեկեան պիտի շարունակէ իր աշխատանքը եւ յառաջիկայ մէկ ամսուան ընթացքին պիտի կազմակերպէ Ֆութապոլի Դաշնութեան ընտրութեան յատուկ ընդհանուր ժողովը: Այս մասին Ֆութապոլի Դաշնութեան արտահերթնիստները յայտարարեցին ՀՖԴ-ի նախագահի անդամական և նախագահի ընտրութեան ընդհանուր ժողովի թուական նախատեսուած է 23 Դեկտեմբերը: Արթուր Վանեցեան իր թեմպսածութիւնը պիտի չառաջարդէ յառաջիկայ շրջանին:

Դեղին ՀՖԴ նախկին նախագահ Արթուր Վանեցեան ու գործադիր անդամ, ԱԺ պատգամաւոր Ռուբեն Ռուբինեանը: Յիշենք, որ կոմիտեի անդամական եւ նախագահի ընտրութեան ընդհանուր ժողովի թուական նախատեսուած է 23 Դեկտեմբերը: Արթուր Վանեցեան իր թեմպսածութիւնը պիտի չառաջարդէ յառաջիկայ շրջանին:

ՄԻՋԱՉԳԱՅԻՆ

ՊԵՏԵԿԱՆ ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ ՊԻՏԻ ԿԱՅԵ

Սպանիոյ մայրաքաղաք Ռեալ Մատորիտի եւ Ֆրանսայի ազգային հաւաքականի յարձակող քարիմ Պենզեմա յառաջիկայ օրերուն նոր պայմա-

նագիր պիտի կը վրայական խումբին հետ: Fox Sports-ի համաձայն, նոր պայմանագիրով Պենզեմա աւելի քարձոր աշխատավարձ պիտի ստանայ, իսկ պայմանագիրը նախատեսուած է մինչեւ Յունիս 2023: Ֆրանսացի խաղացողի գործող պայմանագիրը Ռեալի հետ նախատեսուած է մինչեւ Յունիս 2021: Յիշենք, որ ընթացիկ մրցաշրջանին 31 տարեկան մարզիկը

Ռեալ կազմին հետ մասնակցած է 15 մրցումներու՝ արձանագրելով 11 կու եւ կատարած է հինգ կոլի փոխանցում:

ՄՈՒԻԻՍԻ ԹՈԹԵՆԴԱՄԻ ՄԱՐԶԻ ՆՃԱՍԿՈՒԵՑԱՄ

Անցեալ Չորեքարթի, Անգլիոյ Թոթենհամ ակումբի դեկավարութիւնը պաշտօնապես ներկայացուց խումբի նորանշակ մարզիչ ճողէ Մուիիսին, որ պիտի փոխարինէ Մաունիսի Պոդիթիսին: Փորթուկալցի մասնագետին պայմանագիրը նախատեսուած է մինչեւ 2023-ի աւարտը: Թոթենհամի նախագահ Տանիել Լիկին ներկայացումի ասուլիսին ընթացքին ըսաւ: «Մուիիսին կը նկատողի աշխարհի լաւագոյն մարզիչներէն մէկը: Ան նախապէս իր մարզած խումբուն հետ տիրացած է 25 տիսդուներու: Մենք լիայոյս ենք, որ ան խումբին հետ պիտի յաջողի արձանագրեթ տպաւորիչ արդիւնքներ եւ բարեկամ կազմին դիրք ախոյեանութեան աղիւսակի ցանկին մէջ»: Յիշենք, որ Մուիիսին գլխաւորութեամբ կազմը իր առաջն մրցումը կատարեց Շաբաթ օր, եւ 3-2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ուեսթմոն Սիթին:

ՈՈԾԵՐ ՖԵՏԵՐ ՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿՏԻ ԱԽՏՐԱԼԻՅԻ ԲԱՏ ՄՐՏԱՉԱՐԵԻՆ

Չուիցերիացի 38-ամեայ արիեստավարժ թենիս խաղացող Ոոծեր Ֆետեր 2020-ին իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ Ալստրալիոյ թենիսի բաց մրցաշարին: Ֆետեր յայտարարելով իր մասնակցութիւնը շեշտեց, որ նախորդ տարիներու յաջողութիւնը կ'ոգեւորէ զինք, որ մասնակցի մրցաշարին: Բացի Ալստրալիոյ բաց առաջնութեան մրցումն, գուիցերիացի խաղացողը մտադիր է մասնակցիլ նաեւ Ուիմբլունին: Australian Open-ը յաջիկայ տարի տեղի պիտի ունենայ 20 Յունիուրէն 2 Փետրուարին: Յիշենք, որ ֆետեր այս մրցաշարի ախոյեանութիւնը ծեռք ծգած է վեց անգամ:

Փետրուարին: Յիշենք, որ ֆետեր այս մրցաշարի ախոյեանութիւնը ծեռք ծգած է վեց անգամ:

Երեսութեան	Երեքութեան	Չորեքութեան	Հինգութեան	Ուրբաթ	Հօրբաթ	Կիրսկի
2/12	3/12	4/12	5/12	6/12	7/12	8/12
5°	17°	5°	17°	5°	15°	5°
17°	5°	18°	6°	16°	14°	4°

